

Naročnina listu: ==
Celo leto . . . K 10.—
Pol leta . . . " 5.—
Četrt leta . . . " 2.50
Mesečno . . . " 1.—
Zunaj Avstrije: ==
Celo leto . . . K 15.—
Posamezne številke
:: 10 vinarjev. ::

STRAŽA

Inserati ali oznanila
se računijo po 12 vinarjev
od 6redne petivrstice: pri
večkratnih oznanilih velik
::: popust. :::
„Straža“ izhaja v pon-
deljek in petek popoldne.
Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
Koroška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Slovinci!

Podružici „Slov. Straže“ v Mariboru in pri Sv. Magdalen vabita na veliko ljudsko veselico, ki se vrši v nedeljo, dne 7. junija ob 3. uri popoldne na vrtu gostilne g. Reibenschuh na Pobrežju pri Mariboru. Sodelujejo razna društva. Slovenci, Slovenke, pridite v obilnem številu!

Slovenke!

Ormoški okrajni zastop.

(Iz okraja.)

Dne 19. t. m. je prenehal stari liberalni okrajni zastop ormoškega okraja in zavlada je vladni komisariat. To stigmatizira naše razmere in zato je treba pribiti ta preobrat.

K temu nočemo citirati preteklosti, nočemo iskati mož in slučajev, ki so spravili ta okrajni zastop, komaj da se je izvil z našo pomočjo iz nemškega objema v liberalne roke, nočemo nikogar soditi niti obsoditi, nikogar grajati niti hvaliti, ker leži ta doba daleč za nami. Pač pa se hočemo in moramo ozirati na ravnočar zasnovani novi položaj v okraju in na njegove posledice.

Najprej moramo ugotoviti dejstvo, da so imeli liberalci in Nemci do sedaj vso moč v rokah. Naša stranka se ni mogla uveljaviti nikjer, ker je imela premalo zastopnikov. Slabo gospodarstvo v okraju je pa pripomoglo k sedanji spremembi. Ko so namreč liberalci prišli do krmila, je tekoma let zavlada v njihovi stranki neka teroristična klika, ki je zdravemu razumu in okrajnim potrebam vedno in povsod nasprotovala.

Naj primeri govore:

Ko se je hotela graditi železnica Ljutomer—Ormož (srednji del ormoškega okraja), so rekli liberalci, da odpeljejo na vozu vse pridelke zainteresiranih občin s svinjami vred, ako bo treba.

Pri zgradbi nove ceste Sv. Bolten—Vizmetinci (v spodnjem delu ormoškega okraja), za katero zgradbo pod Staro Goro so se zavzele vse občine na javnem obnem zboru, so liberalci postopali tudi tako, da je že vsem presedalo.

V zgornjem delu našega okraja pa prosijo za neko važno cesto tudi že nad 15 let in kljub temu, da so zopet vse zainteresirane občine bile voljne pri-

spevati precejšnje zneske k zgradbi te ceste in so iste celo že realizirali, se liberalci niso ozirali na potrebe ljudstva, ampak so svojevoljno podpirali samo nekatere njihove kimovce.

Nočemo nadaljevati, saj zadostujejo ti kratki primeri!

Tako početje mora seveda roditi odpor in prej ali slej mora propasti vsaka stranka, ki si upa tako nastopati. Treznejši elementi v liberalni stranki so to tudi sprevideli, so ugovarjali, prosili in se rotili, toda bilo je vse zamanj. Trije, štirje so rekli vedno „ne!“ in s tem je bilo odločeno.

Zato se ne smemo čuditi, ako je ljudstvo pri zadnjih volitvah v okrajni zastop pomotoma prepotentno kliko, ki je mislila, da jo niti bogovi ne podo. Zletela je iz veleposestva in iz skupine kmečkih občin, torej iz vseh pozicij, kjer odločuje slovenska kmečka pest. Za skupino mest in trgov in pa za veleobrte se ljudstvo pri zadnjih volitvah še ni brigalo, ker nima tukaj do sedaj potrebnih glasov, da bi moglo kaj uspešnega storiti za slovensko stvar. V bližnji bodočnosti pa se bo položaj tudi v teh skupinah izpremenil.

Da so torej liberalci izgubili polovico okrajnega zastopa, se imajo zahvaliti edino-le svojemu „uspešnemu delovanju“ in zdravi razsodnosti našega ljudstva.

To je važno in ravno to hočemo naglašati, ker skušajo sedaj liberalci na tihem in po ovinkih nekako na nas zvaliti krivdo nastalega komisarijata, s katerim tudi mi ne simpatiziramo, ker so nam z njim narodno in gospodarsko nekako zvezane roke. Mi pa smo storili vse, da se komisariat prepreči; ako pa so nam liberalci zopet padli za hrbet, kakor so to že storili ob priliki volitev v okrajni zastop, ko so celo bili vtresni pismeni zvezi z Nemci, tedaj pa ne moremo zato, ako je dne 19. t. m. prenehal stari liberalni okrajni zastop ormoški in je zavlada — komisariat!

Liberalci in Nemci so imeli in še imajo vso moč v rokah, naša stranka pa je do sedaj samo zmaga pri volitvah v novi okrajni zastop, do odločevanja pa še ni prišla. Ko se to zgodi, bo delovanje v okrajnem zastopu ormoškem seveda drugačno in tudi naš narodni in gospodarski položaj se bo obrnil na bolje. To si naj naši liberalci dobro zapomnijo.

Od sedanjega komisarijata pa želimo in zahtevamo samo to, da bo branil v prvi vrsti naše narodne pravice in akoravno nam ne more prinesiti ničesar „novega“, pa naj vsaj „stara“ bolje in temeljite-

je popravlja, kakor se je to zgodilo do sedaj. Ljudstvo se ne sme oškodovati.

Naša kmečka stranka pa lahko gleda mirnim srcem v bodočnost. Ko bode prišla za krmilo, je pa prepoved našega narodnega in gospodarskega življenja v ormoškem okraju zasiguran. Zbudili smo se iz dosedanjega mrtvila!

Delegacije.

V plenarni seji avstrijske delegacije je v ponedeljek, dne 25. t. m., odgovarjal zunanji minister grof Berchtold in sicer najprej na vprašanje glede italijanskih demonstracij v Trstu in v Italiji ter glede Albanije. Grof Berchtold obžaluje, da je prišlo do izgrediv v Trstu in sicer pri obhodu delavcev dne 1. majnika, kateri obhod se vrši vsako leto. Še bolj pa ga bole protiaustrijske demonstracije v Italiji, katere sicer prizna, vendar pa jim ne pripisuje velike važnosti posebno glede našega političnega razmerja z Italijo. To je pokazala tudi italijanska vlada, ki je sama obsodila te demonstracije posebno s tem, da je bil odstavljen zaradi njih prefekt v Neapolju. Glede Albanije in sicer z ozirom na očitek dr. Šusteršiča, da Avstrija plačuje, največji dobiček pa bo imela od tega Italija, torej da služimo mi italijanskim interesom, pravi govornik, da sedanji albanski državni sistem v tem obsegu in obliki, kakor ga je ustvarila londonska reunija, gotovo ne odgovarja idealni rešitvi. To je kompromisna rešitev z vsemi pridobitki in izgubami kompromisa, to je izenačba nasprotujočih si interesov, ki je bil omogočen, ne da bi bilo še prišlo do vojne, ki bi imela nepreračunljive posledice. V nadaljnjem povdarja, da nam je stala Italija še vedno na strani, tako tudi Nemčija. Zanima, da bi imela Avstrija pri tem bojevanju se proti slovanstvu, ker je zveza z Nemčijo defenzivna zveza. Govoril je nadalje jako optimistično o razmerju z Rusijo in o naši balkanski politiki. Glede Albanije pravi grof Berchtold, da se je sporazumela Avstrija z Italijo glede državne avtoritete in nadaljnjega razvoja Albanije tako, da se bosta kolikor mogoče malo vmešavali, ker se držita temeljnega načrta, ustanoviti samostojno Albanijo in prepustiti upravo države določbam mednarodne kontrolne komisije. Če pa bo treba ukreniti kaj posebnega, ukrenemo to sporazumo z Italijo. Ta slučaj se je že pripetil, ko smo izkrcali mornarje in poslali tje vojne ladje. Na vprašanje, zakaj je li zbežal knez Viljem na italijansko ladjo, odgovori pa

PODLISTEK.

V deželi Faraonov.

Dr. M. Slavič.
(Konec.)

Pričenja se v Kairi, gre zahodno mimo Helio-pola ter pozneje vzhodno mimo Leontopola skoz gesensko deželo, prereže v gesenski deželi stari kanal, ki prihaja iz Nila mimo Zakazika ter vodi naprej skoz Vadi-Tumilat do zadnje postaje pred Ismailije, kjer se cepi kakor železnica; južni del gre v Suez, severni pa v Port Said. Tako so imeli delavci ceneje pitno vodo, prebivalci ob kanalu pa imajo razun pitne vode še površ vode dovolj, da obdelujejo zemljo.

Sueški predor je 161 km dolg, 11 m globok ter okoli 100 m širok. Izkopan je skoz večinoma nizka tla; le grič el-Gisir, na katerem je zapuščena vas z enakim imenom in kapela „Matere božje v puščavi“, jim je dal več dela. Ponekod so tla predora močvirnata, štirikrat so izrecna jezera, in sicer od Rdečega morja proti severu najprej dolga „Grenka jezera“, potem že imenovano Timsah (Krokodilovo) jezero, dalje Balah-jezero, ki je pa skoro izsušeno, in končno na zahodni strani predora dolgo in široko Menzaleh-jezero. Razun teh močvirnatih jezer je na vsaki strani predora sama puščava, le kjer je omenjeni Nilski kanal s svojo sladko vodo, tam je nekaj zelenega.

Med balaškim in menzaleškim jezerom je stara karavanska pot, ki vodi iz Egipta, že v afriškem delu precej časa skoz puščavo in ravno tako v azijskem delu ob Sredozemskem morju v deželo Filistejcev, v Palestino, Sirijo. Druga pot iz Egipta v Sv. deželo je šla skoz dolino Vadi-Tumilat ter se je v Aziji kmalu združila z ravnokar imenovano staro karavansko cesto ali pa je šla samostojno naprej skoz puščave z oazami in dolinami severnega dela Sinajskega polotoka ali kamnite Arabije skoz mesto Kades, kjer je umrla in bila pokopana Mojzesova in Aronova sestra

Marija (IV. Mojz. 20, 1), v Bersabo, kjer je bila Agara s svojim žeje umirajočim sinom Ismaelom, in je Abraham sklenil zavezo z Abimelekom (I. Mojz. 21), v Hebron in Betlehem.

Po teh potih so hodile svetopisemske osebe. Le izhod Izraelcev se je vršil po drugi poti. Iz Vadi-Tumilat so šli južno proti Rdečemu morju. S prehodom skoz Rdeče morje na čudežen način preganjanja Faraonove vojske rešeni so šli naprej južno ob Rdečem morju, dokler niso krenili proti Sinajskemu gorovju. Pri svojem potovanju po Sinajskem polotoku so prišli do že omenjenega kraja Kades, pa niso mogli odtod naravnost v Sv. deželo, ampak so naredili zopet velik ovinek ter prišli onstran Mrtvega morja preko Jordana pri Jerihi v Palestino.

Ravnokar prinašajo časniki vest, da je turška vlada dovolila francoskim podjetnikom poleg že obstoječih železnic v Sv. deželi graditi novo železnico iz postaje Rajak v Votli Siriji, med Libanonom in Antilibanonom, skoz gornjo Jordansko dolino, Galilejo pri postaji Afule (kjer je že zdaj za Nazaret postaja železnice, ki gre iz Haife mimo genezareškega jezera čez Hauran v Damask in odtod čez oba Libanona skoz imenovani Rajak v Beirut, od Afule naprej skoz Samarijo in Judejo (kjer bo prerezala pri Lidi železnico, ki gre iz Jafe v Jeruzalem) ter končno odtod naravnost do egiptске meje. Še eno progo skoz Dženin v Nablus (Sihe) sem videl graditi. Ta bo še menda tudi šla iz Nablusa naprej v Jeruzalem.

Ko bodo te železnice gotove, bo potovanje po svetopisemskih krajih jako lahko, toda izgubilo bo veliko tiste čudovite sedanje poezije. Kdor bo hotel priti iz Egipta v Palestino, bo se od Sueškega predora peljal naravnost po železnici v Sv. deželo. Zazdaj pa nas pripelja nagli hlapec od starih karavanskih potov naprej po celo ravni progi med menzaleškim jezerom, kjer je videti cele grude zanimivih ptičev pelikanov, in med azijsko-arabsko puščavo, ki je neposredno ob predoru izsušeno bivše menzaleško je-

zero, v Port Said. To je mesto na koncu predora ob Sredozemskem morju. Nastalo je šele s Sueškim predorom, je imelo leta 1883 že 17.000 prebivalcev, leta 1897 pa celo že 49.884, med njimi 10.712 Evropejcev.

Od 11. ure predpoldne do 4. popoldne smo se vozili iz Kaire v Port Said. Po predstavi in po podpisih pred sanitetno komisijo smo smeli iti naprej, t. j. v mesto in na ladjo. Proti večeru smo se s čolnički prepeljali na egiptski khedijski parnik „Saidieh“. Na krovu je bil zanimiv pogled na prihajajoče ladje iz Sueškega predora, na življenje v luki z mnogimi parniki; bila je tudi ena bojna ladja nemške države.

Ko je naša „Saidieh“ začela lomiti valove, je šlo solnce že proti zatonu. Zadnje žarke je pošiljalo čez blesteče palače Port Saída in na velikanski spomenik graditelja Sueškega predora, Lessepsa, postavljen leta 1899 na 2250 m v morje segajočem zidu, ki zabranjuje, da Nilovo blato ne pride v luko. Krasna večerna zarja se je razlila čez Egipt, ko smo ga ostavljali, in se je zdelo, kakor da bi za nami suha zemlja zgorela v plamenih zašlega solca, ko smo bili naenkrat sredi širnega morja v večerni tmini.

Ko so Izraelci zapuščali Egipt, so morali v naglici opraviti svečano Velikonočno večerjo. Glede naglice smo mi bili Izraelcem podobni. Na egiptski ladji je bila namreč večerja pripravljena na egiptski način. Ta hrana in pa pri nekaterih se pojavljajoča morska bolezen je polovico naše družbe naglo vzdignila, da so šli boljši na svež zrak, oni pa, ki se jim je slabše godilo, v svoje kabine. Zato smo še šli ostali hitro iz obednice na krov, od koder so se videli zanimivi prizori pri potnikih „med krovom.“

Med njimi je bila namreč 12 glav broječa be-duinska družina, moški in ženske, s starešino na čelu. Castiljiv junak je bil starešina, krepki tudi drugi možje in vitki mladeniči. Ponosne so bile žene in mladenke z zdravimi, odkritimi obrazi. Sedeli so seveda na tleh, na svojih pisanih preprogah. Predno so začeli večerjati, se je vzdignil starešina, razprostrl lep plašč na tla pred seboj ter začel moliti.

grof Berchtold, da zaradi tega, ker ima italijanska ladja značaj jahte in nudi več ugodnosti, kakor naša vojna ladja, ravno tako, kot je preje vporabil knez našo ladjo „Taurus.“ Glede vprašanja orijent-skih železnic pravi grof Berchtold, da ne odgovarja dejstvom, da bi imela Srbija pravico poddržaviti železnico. Z ozirom na to, da pogajanja še niso končana, grof Berchtold ne more več povedati. Potrjuje, da je trgovinska pogodba z Grško že skoro perfektna. Končno je govoril govornik še o nameravanih konzulatih v Mali Aziji in o avstrijskem zastopstvu v Sibiriji.

Za grofom Berchtoldom je govoril grof Stürgkh, ki se je pečal pred vsem z zvezo monarhije z Dalmacijo. Po novem dogovoru z ogrsko vlado so se izpremenili roki nagodbenege zapisnika, tako da bi bila liška železnica najkasneje do oktobra 1918 zgrajena. Kar se tiče zveze Rudolfovo—Metlika—Karlovac, se je progala deželna meja—Karlovac otvorila dne 28. decembra 1913, danes se pa slovesno odvarja avstrijska progala Rudolfovo—Metlika—deželna meja. — Zgradbena dela na ogrskem delu liške železnice so, kakor nam je znano, v polnem tiru, tako da je verjetno, da se cela progala že spomladi 1917 izroči prometu. Za dalmatinsko, le 23 km dolgo delno progalo iz Pribudiča do Knina se stavbena dela kmalu oddajo.

Nato je bila sprejeta točka „dispozicijski fond“ z 27 proti 10 glasovi. Sprejet je bil tudi predlog delegata Vaneka, da se uvedejo pogajanja z vnanjimi državami glede skupnega energičnega nastopa proti trgovini z dekleti.

V popoldanski seji dne 26. t. m. je dobil prvi besedo sekcijski načelnik grof Forgach in izvajal je sledeče: Visoka delegacija! Ker njega ekselencija gospod minister za zunanje zadeve ne more danes prisostvovati naši seji, zadržan radi istočasnege zasedanja ogrske delegacije, kjer se obravnava budget ministrstva za zunanje zadeve, sem jaz pooblaščen podati visoki delegaciji nekaj pojasnil o albanskih dogodkih. K albanskim homatijam, ki so znane iz časopisov, pripomnim, da je izbruhnila pri Tiranu vstaja, ki ima svoj vzrok v verskih in gospodarskih vprašanjih. Pri tem so pa dozdevno sodelovali zunanji balkanski vplivi.

Delegat dr. Korošec: In pa italijanski konzul!

Grof Forgach: Gotovo ne. Sodelovanje se bode pač šele čez nekaj časa dalo dokazati. Poročila listov o celom obsegu kmečke vstaje se zde pretirana, ravnotako tudi vest, da so pobiti begi, do sedaj še ni dokazana. Istočasno s to vstajo se je poostriilo tudi nasprotje med Esad pašo in njegovimi nasprotniki v glavnem mestu. In ta nasprotjeva popolnoma razloži razna razburjenja, ki v Draču že poenjajo in je upati, da bodo kmalu tudi drugod. Dovolil bi si apelirati na naše časopise, da ne daje prostora senzacionalnim poročilom ali celo slutnjam. Tudi dogodki v Draču še niso popolnoma pojasnjeni in ni mogoče presoditi vseh motivov, ki so vodili kneza, da je spravi soprogo in otroke na varno, sam pa da se je potem takoj podal zopet nazaj v Drač. Jaz bi nastopil tudi proti vsakim prehitrim kritikam tega knezovega postopanja. Knez je sprejel odgovornostipolno kulturno delo. Pomilovanja vredno bi bilo, če bi osebni napadi nanj v teh resnih in težkih momentih to njegovo nalogo obremenjevali. Glede Albanije se še predbaciya ministrstvu za zunanje zadeve optimizem. Toda ta optimizem še ne gre tako daleč, da bi trdil,

da se je že posrečilo še niti tri mesece vladajočemu knezu, spremeniti patriarhalčno pastirsko prebivalstvo v kulturnen narod. Vstaje, in prav posebno agrarni nemiri, se pojavljajo, kakor znano, tudi v izobraženih državah. Pri primitivnih narodih so pogostejši, zato pa tudi manjšega pomena, kakor drugje. Pod turško vlado bi se taki dogodki v Albaniji mogoče niti ne zapazili, ker so bili tam na dnevnem redu. Tudi sedaj so postali važni ti dogodki samo za to, ker jih je opazovalo celo evropsko javno mnenje s pretirano nervoznostjo in ker bi iz njih rada konstruirala kako nesporazumljenje med Avstro-Ogrsko in Italijo. Povoda k takemu nesporazumljenju ne moremo najti v padcu Esad paše. Esad paša ni bil nič drugega, kakor albanski notabel in minister. Da se ga sedaj slika kot italijanskega pristaša, je neokusna hujskarija. Isto velja tudi o absurdni trditvi, da smo mi vzrok padea tega generala in da smo pri tem sodelovali. Mi imamo v Albaniji edini smoter: ohraniti in konsolidirati to mlado državo. V kratkem boju v Draču so se razven poveljujočih holandskih častnikov postavili v službo kneza še drugi slučajno navzoči Evropejci, med temi Italijani, en Anglež, Nemci in tudi Avstrijci. Bili so to častniki, ki so spremenjali v Albanijo poslana kanone za neko strelno vajo. Da so se tudi ti udeležili boja, ki je ravno takrat izbruhnil, je umevno in je bila le posledica slučaja. A nobenega govora, pa ni o kakem nastopu naših v Drač poslanih ladij in bo do tega tudi težko prišlo, ker se vjemamo z italijansko vlado, da se ogibamo vsakega vmešavanja in intervencije. Če bi se izkazala potreba, palačo delj časa zastražiti, bi se mogel eventualno nadomestiti mornariški oddelek s četami mednarodne posadke v Skadru, glede česar se kabineti že pogajajo.

V plenarni seji dne 28. t. m. je sprejela avstr. delegacija po kratki debati vojni ordinarij in ekstraordinarij. V razpravi o armadnem proračunu se je

delegat dr. Korošec

pritoževal, ker so morali pri letošnjem novačenju na Koroškem slovenski rekruti prisiči nemški in ker se je ob novačenju v nekem kraju poleg državnih zastav izobesila tudi frankfurtarica. Govornik prosi nato za pojasnilo, ali in v kakem obsegu se rabi na ogrskih kadetnicah mažarski jezik kot učni jezik, dalje še o tem, ali morajo sinovi ogrskih narodov, če hočejo postati oficirji, obiskavati ogrske kadetnice in kako bi se tozadevno postopalo z bosniškimi sinovi. Nato se govornik obrne na vodstvo zunanjega urada z vprašanjem, mu je li znano, kako se razpravlja albansko vprašanje v italijanskem parlamentu, opozarja na enostransko slikanje, kakor so to napravili albanski dogodki v Italiji in želi, da bi zavzemal tudi naš zunanji minister tako stališče napram Italiji, kakor ga je zastopal italijanski minister napram Avstriji. Govornik se popolnoma strinja z naziranjem grofa Clam-Martinitza, da mora nastopiti zunanji minister grof Berchtold s povdarkom in vso energijo za interese naše monarhije ob Jadranskem morju.

Nato povzame besedo

delegat dr. Krek

(ki je poklican mesto zadržanega del. dr. Šusteršiča) in povdarja, da, ako bodo v prihodnje izdatki za armado vedno enako naraščali, leži v tem nevarnost za državo samo. Z velikim veseljem pozdravlja nato govornik, da je sv. oče ravno v zadnjem času pohvalil stremljenja onih, ki delujejo za ohranitev miru in je

Okoli polnoči nas je začel hladiti vihar. Drugi so se poskrili v notranje prostore, jaz pa sem šel po svoj plašč, se zavil vanj ter na krovu snival naprej proti Sv. deželi.

Mlado jutro je poslalo lahne krilate jutranje zore nam v pozdrav, da potrkajo na rahlo podprta vrata naših oči ter jih odprejo — deželi sveti. In res, glej, tam v daljavi se priziblje nalahno izza morja kopno, zemlja sveta. Obrežje narašča, obrežje se širi, obrežje se vzdiguje, pred nami se zasniva zidovje našega pristanišča, mesta — Jaffe.

Naše srce utripnja hitreje, naš duh se povzdi-guje k nebesom, naše roke se sklepajo k goreči molitvi „križarjev na morju“:

Svitlo sonce prisveti, zvezde bledijo vse,
Našo ladijo goni vetrček mirni le.
V Palestini nam z morja stopiti daj, o Bog,
Sprejmi potnike svoje, reši nas rev, nadlog!
Zagledali smo sonce,
Nam gledat tudi daj
Naš cilj, deželo sveto,
Kjer zemeljski je raj!

Slovo od čitateljev.

Svojim ljubim čitateljskim spremljevalcem v de-želi Faraonov naznanjam, da se s tem od njih pri-jazno poslavljam. Vabljivo bi bilo popisovati tudi na-daljno pot v Sv. deželi, po Judeji, Jeruzalemu, Mrt-vem morju, ob Jordanu, v Samariji, Galileji, na Ge-nezareškem jezeru, v Damasku, v Votli Siriji, na Libanonu, v Beirutu. Iz Beiruta sem se mislil vra-čati čez Malo Azijo, da vidim rojstni kraj sv. Pavla in kraje njegovih misijskih potovanj. Radi turških vojnih transportov in radi kolere, ki je izbruhnila v Smirni, sem šel po morju mimo Cipra in otoka Sa-mos, kjer smo se dalje časa ustavili.

Radi balkanskih vojsk je bila zlasti zanimiva pot skozi Dardanele. Zvečer smo prišli pred nje ter se morali tam ustaviti, ker po noči ni smela nobena

uverjen, da se bodo katoličani celega sveta z vsemi sredstvi borili proti militarizmu. Govornik bi želel, da se okrepi čut častnikov za konstitucionalne svo-boščine in za pravice, ki so zajamčene po državnih osnovnih zakonih. Glede dvoboja se strinja z deleg. dr. Schleglom in bo glasoval za njegovo resolucijo. Kar se tiče celovške obsodbe, je govornik trdno pre-pričan, da ni moglo biti o kakem upor nobenega go-vora in prosi vojno upravo, da se da voditi pri upo-rabi takozvanih paragrafov upora od socialnih raz-mer. Govornik je prijatelj armade, toda sovražnik militarizma.

Popoldne istega dne se je nadaljevala razprava o postaykih mornarice.

K besedi se je oglasil

delegat dr. Korošec

in nastopil za slovanske delavce, ko je opozarjal u-pravo mornarice na to, da so v službi pri Stabili-mento tecnicio italijanski delavci iz kraljestva, med tem ko so brez posli domači, slovanski in tudi itali-janski delavci v Primorju. Dalje opozarja govornik tudi na to, da so bili pri zgradbi vojašnic v Trstu odpuščeni iz službe domači slovanski delavci in na-meščeni Italijani iz kraljestva, in prosi vojno upra-vo, oziroma mornariško upravo, da deluje na to, da se te krivične razmere odpravijo.

Ko je bil sprejet mornariški proračun, je pre-šla delegacija na naslednjo točko dnevnega reda, to je poročilo bosanskega odseka, katerega je podal po-ročevalec

delegat dr. Korošec.

Opozarjal je na tudi tokrat v odseku večkrat izraženo željo po uravnavi državno-pravnega razmer-ja Bosne in Hercegovine in na izjave skupnega fi-nančnega ministrstva, da bo stopil v zvezo z v Bu-dimpešto došlim deželnim svetom. Soglasna želja de-legacije je, da minister natanko kolikor je mogoče naznani vsebino tega pogovora. Nato izjavlja govornik, da poročilo, da hoče skupni finančni minister anektirane dežele priklopiti eni obeh državnih polo-vic, ni pravilno in sloni na napaki povodom poročanja ministrovega govora na Dunaj. Govornik je pa mnenja, da more imenom avstrijske delegacije izja-viti, da ni pripravljena pripustiti, da se prenese sku-pno finančno ministrstvo v Budimpešto, o čemur se je govorilo v letošnji delegaciji. Mađžarom nasproti mo-ramo pokazati, da bomo v tem oziru neizprosni.

Nato se je razvila debata, v katero je tudi po-segel skupni finančni minister Bilinski.

Seja avstrijske delegacije se je danes nadal-jevala.

Albanske homatije.

Poročilo o mnenju avstrijskega zunanjega mi-nistrstva, katero je podal grof Forgach glede alban-skega vprašanja, prinašamo na drugem mestu. Ome-nimo še izjavo di San Giuliana o zadnjih dogodkih v Albaniji, ki jo je podal v torkovi seji italijanske zbornice. Povdarjal je uvodoma, da Italija nikdar ne dopusti, da bi se spremenilo ravnotežje v Adriji na škodo Italije in nato izjavil, da hoče govoriti o posa-meznih podrobnostih z vso ono rezervno, ki jo zahte-vajo italijanski interesi. Sedanji položaj v Albaniji zahteva najpozornejšo skrb vlade, ker so z njim zve-zani važni interesi Italije. O vsem tem da sta on in avstro-ogrski zunanji minister izmenjala svoje misli,

Radovednežev nas je bilo na zgornjem krovu več, tu-di okoli družine so imeli drugi potniki svoje oprav-ke, toda mož se ni zmenil za nikogar. Kakor veliki duhoven je stal na ladji, miloba in svečanost mu je sijala iz obraza, videlo se je, da mu je molitev ne-kaj resnega, nekaj svetega. Molil je seveda na mo-hamedanski način. Ko je končal, je šel drugi, tretji mož itd. na njegovo mesto molit. Ženske in mladeni-či so že sedeli v krogu, večerja je bila pripravljena, molitev končana.

V krogu si dajejo kruh, ki si ga sami lomijo ali pa ga starejši lomijo mlajšim. V sredino pa je po-stavljena skleda, v kateri je nekaj rumen sok, za-vret prej v samovaru. V ta sok namakajo seveda/sa-mo z Adamovimi vilicami svoj kruh, ki ga povživajo s slastjo in z veseljem pri mirnem in tihem razgovor-janju. Nazadnje si je še vzela ta ali oni nekoliko orientalnega sočivja. To je bila njih večerja. Ti otroci puščave in njih življenje me je živo spominja-lo na Mojzesove Izraelce potujoče skozi Sinajske pu-ščave.

Noč je privabila k pokoju ljudi na ladji. Luna in zvezde, ki bliščijo bolj svetlo ko doma, nam ka-žejo pot. Večina potnikov je šla k počitku v kabine, potniki „med krovom“ so čepeli ali ležali na tleh. Trije naše družbe ostanemo na krovu v naslonjačih. Imeli smo sicer kabine I. vrste, toda te niso bile ta-ke ko na krasnih avstrijskih ladjah, ampak majhne luknje, kjer bi morali prenočiti po trije. Zato smo pu-stili druge v zaduhlih prostorih, sami pa zrlili naprej v noč.

Nas ni preganjal Faraon z vojsko kakor Izra-elce na izhodu iz Egipta, pač pa precej močen veter s svojimi razburkanimi valovi. Faraonova vojska se je potopila v Rdečem morju in Izraelci so šli srečno naprej proti obljubljeni deželi. Valovi, ki so nas pre-ganjali, so se tudi potopili in drug za drugim poiz-gubili v Sredozemskem morju.

Vzemite otroke seboj na delo!

kar je bilo prepojeno z istim zaupanjem in isto lojalnostjo, ki je bila vedno trdna podlaga trdnih intimnih odnošajev med obema državama, kar ostane tudi sedaj in v bodočnosti. Italija in Avstrija ostanejo pa pri tem, kar sta se dogovorili: izvesti konsolidacijo albanske države in avtoriteto njenega kneza. Najnovejši dogodki ne morejo sklepov glede epirskega vprašanja nič spremeniti in sta Italija in Avstrija v tem trdni in složni. Obe vladi bodeta vse storili, da se ogneta skupni vojaški intervenciji v Albaniji in da tudi mornariške oddelke, ki so se izkrcali zaradi knezove varnosti in radi varnosti poslaništev, odpokličeta nazaj. Obe vladi sta se sporazumeli, da predlagata, da se odpošlje v Drač oddelek mednarodnih čet iz Skadra. Sedanja muslimanska revolucija je sočujalno in agrarno-demokratskega značaja, deloma proti vplivu krščanske minoritete in pa odpor proti plačevanju davkov, izvrševanju vojaške dolžnosti in sploh proti vsem onim potrebam, ki jih zahteva moderna država, ki jo predstavlja v Albaniji evropski knez Viljem.

Vesti, ki prihajajo iz Drača, pričajo, da so razmere v Albaniji mnogo hujše, nego jih slikata avstrijsko in italijansko zunanje ministrstvo. V Albaniji vlada popolen nered in so dosežanja pogajanja med mednarodno kontrolno komisijo in muslimanskimi uporniki brezuspešna. Na Dunaju se oficijelno zatrjuje, da ima prvo besedo pri pogajanjih z vstaši avstrijski generalni konzul Kral, ki da je vstaše nagovoril v albanskem jeziku in zahteval od njih, da naznanijo, kaj hočejo. Vstaši pa so šli in poslali so mednarodni kontrolni komisiji dopis, v katerem isti označujejo namen vstaškega gibanja. Vstaši zahtevajo: 1. albanski suveren naj dvigne pouk krščanskega nauka na temelju naše vere in 2. da naj odstrani one osebe, katerim je izročil državno oblast. Te osebe, ki so na krmilu, so ljudje, ki so že dolgo preganjali ljudstvo in ga še preganjajo. Ko smo hoteli razložiti vladi naše želje in zahteve, ste nas napadli s topovi in s tem popolnoma omajali naše zaupanje. Zato želimo in zahtevamo vlado in upravo Turčije, h kateri že od nekdaj pripadamo. Če tega ne moremo doseči, izročimo, da se rešimo sedanje vlade, naše pravice v roke velesil. Prosimo, da se dela na to, med tem pa naj se gleda, da nas vlada in njeni zastopniki ne bodo zatirali.

Najnovejše poročilo, ki prihaja iz Albanije, pravi, da se bo vršilo dne 2. junija v Šjaku zborovanje vstašev različnih rodov, ki bo preciziralo zahteve, ki se imajo staviti kontrolni komisiji. Primerjajoč to vest in poročila prejšnjega dne, uvidimo, da glede vstaških zahtev še ni nič gotovega in da so razmere v Albaniji še sila obskurne. Splošno pa prevladuje mnenje, da postaja položaj v Draču in v Albaniji od dne dne bolj kritičen. Vstaške čete vedno bolj naraščajo. Pogajanja mednarodne kontrolne komisije so ostala do sedaj popolnoma brezuspešna. Diplomati, ki poznajo ves položaj, sodijo, da bi mogla pomagati sedaj samo še energična mednarodna intervencija, kajti vstaši baje odkrito proklamirajo svojo zahtevo, da naj se Albanija zopet priklupi Turčiji, ali pa naj postane republika.

Franc Košut.

Dne 25. t. m. je v Budimpešti v svojih razkošno opremljenih dvorinah umrl Franc Košut, mož, ki je še pred deset leti pod sijajem svojega od očeta podedovanega imena vodil ogrsko ljudstvo v boju proti Troni. Umrl je osamljen, zapuščen od ljudstva, za katero se je prejšnje čase toliko žrtvoval; ugasnila je zvezda v ogrski politiki, zvezda nevarna in pogubonosna monarhiji.

Franc Košut je bil rojen dne 16. novembra 1. 1841 v Budimpešti in je bil torej ravno osem let star, ko je izbruhnila ogrska vojska. Kakor znano, je ubežal njegov oče Ludovik Košut po porazu pri Vilagošu na Turško in leta 1850 se je podal tja še tudi Franc Košut s svojim bratom Ludovikom Teodorjem. Čez nekaj let je šel potem na politehniko v Pariz in odtod na vseučilišče v London, kjer je končal svoje tehnične študije. Kot inženir je začel svojo tehnično

leta 1854 in leta 1866. Dr. Frančišek Lampe nam je podal po družbi sv. Mohorja dva zvezka v l. 1892 in 1893: „Jeruzalemski romar. Opisovanje svete dežele in svetih krajev.“ Leta 1899 nam je opisal prof. Josip Zidanšek „Prvo splošno avstrijsko jubilejno romanje v sv. deželo.“ Leta 1911 je izdala družba sv. Mohorja zopet večjo knjigo: „Na Jutrovem. Potopisne črtice iz Sv. dežele. Spisal Jurij Trunk.“ Leta 1912 pa je spisal v „Slovenskih večernicah“ Ksaver Meškó: „Po stopinjah Gospodovih. Spomini na slovensko romanje v letu 1910.“

Ker se v teh spisih Egipt ne popisuje tako natančno, ampak se le mimogrede omenja, zato so izšle te potopisne črtice iz Egipta. O Sv. deželi pa ne pišem zlasti še radi tega, ker ravnokar objavlja potopisne črtice iz Sv. dežele prof. dr. Stegenšek v „Glasniku najsv. Src“, ki je bil dva meseca pozneje kakor jaz v skoro istih krajih.

Ni mi torej dano, da bi popeljal svoje čitatelje v Sv. deželo, ampak sem jo le pokazal s širokega morja, kakor tudi Mojzes ni smel tje peljati svojega ljudstva, ampak je le gledal z visoke gore onkraj Jordana obljubljeni, sveto deželo. —

praksjo na Angleškem, se podal leta 1861 v Italijo in sodeloval pri zgradbi predora skozi Mont Cenis.

Ze tisti čas se je pečal s politiko, ko se je udeležil takratne akcije ogrskega izseljevanja. Po letu 1867, ko se je na Ogrskem zopet upostavilo ustavno življenje, so ga dvakrat volili za poslanca; toda on ni sprejel izvolitve in se ni več vrnil na Ogrsko. Ostanek je v Italiji, postal ravnatelj neke rudokopne družbe in se leta 1876 oženil z Emilijo Hoggins. L. 1877 je postal ravnatelj neke industrijske družbe v Napoli in njegovo zadnje delo je bila zgradba dveh velikanskih mostov na Nilu. Italijanska vlada ga je večkrat odlikovala. Leta 1894 pa je sklenil slediti želji vodstva neodvisne ogrske stranke in se vrnil na Ogrsko. Jeseni leta 1894 se je torej preselil v Budimpešto, kjer je bil sprejet z velikanskim navdušenjem. Odslej je bil Franc Košut sredščje političnega življenja na Ogrskem, osobito se je gibal seveda v neodvisni stranki. Leta 1895 je bil izvoljen za poslanca mesta Tapolce in leta 1896 ga je izvolilo mesto Szegled za svojega poslanca; ta slednji mandat je ohranil do svoje smrti.

Leta 1904, dne 12. februarja, je bil poklican sin Ludovika Košuta pred cesarja k avdienci, mož, kojega oče je vzel cesarju ogrski prestol. Bil je to velik, važen dogodek, od katerega je vse pričakovalo, da bo prinesel zaželeni mir in spravo v deželo. Toda zaman! Sledilo je imenovanje kabineta Fejervary, proti kateremu je Franc Košut revolucioniral celo deželo. Slednjič je prišla do vlade koalicija s kabineto Wekerle in Franc Košut je postal trgovinski minister. Ali bila je to žalostna svečanost. Tudi mažarski šovinizem si ni mogel predstavljati, da bi bil Franc Košut minister in ko sta konečno padla — ministrstvo Wekerle s koalicijo vred, bila je zlomljena tudi moč košutizma in izginila je slava njegovega imena. Različne krize v stranki so pospešile ta padec.

Dne 11. novembra 1909 je odstopil kot načelnik stranke, ker je njegova stranka sprejela z veliko večino proti njegovemu predlogu glede narodnogospodarske samostojnosti predlog poslanca Holla. Še tistega dne je ustanovil s 74 svojimi prijatelji, ki so mu ostali zvesti, neodvisno Košutovo stranko in postal nje predsednik. Dne 17. januarja 1910 je bil odstavljen kot trgovinski minister; pri volitvah, ki so se vršile istega leta, je bil sicer zopet izvoljen za državnega poslanca v Szegledu, ali njegova vodilna vloga je bila kraljestvo brez dežele, voditelju so bili pravzaprav drugi.

In tako je bil Franc Košut, mož „slavnega“ imena, vedno bolj in bolj brezpomemben; njegovo življenje je žalostna tragedija, ne samo posameznika, ampak tragedija varanih idealov celega narodno navdušenega ljudstva.

Franc Košut je deloval cel čas, kar je bil na Ogrskem, kot publicist in bil sotrudnik velikih opozicijskih časopisov. Poleg tega se je bavil tudi z veliko vnemo z lepimi umetnostmi, osobito je bil on spreten slikar in kipar. Hiral je več let na protinu, in zadnji čas je ležal več tednov na postelji v velikih mukah, dokler ga ni rešila bela smrt.

Proti boleznim na umu.

Kranjski deželni odbor objavlja naslednjo okrožnico:

Duševne bolezni je prištevati med najtežje muke človeštva. Sreča celih rodbin je vsled duševne bolezni le enega člana težko prizadeta; ali celo popolnoma uničena. Deželnim upravam pa naraščajo vsled tega leto za leto večja bremena, katera je pa treba z davščinami pokrivati. Dežela Kranjska je imela v letih 1908 do 1912 1.239.853 K 21 h stroškov za umobolne. Naraščanje števila umobolnih je sicer tudi deloma utemeljeno v naraščanju prebivalstva, veliko bolj pa v novodobnih spremenjenih družabnih razmerah. V letu 1880 je bilo v vseh avstrijskih deželnih blaznicah oskrbovanih skupno 5974 bolnikov, v letu 1911 pa 24.472. Na Kranjskem je v deželnih zavodih koncem leta 1880 ostalo 75 umobolnih, koncem leta 1913 pa 241. Če primerjamo leto 1880 in 1913, je dejanski prirastek za 328% večji.

Sedaj so vsi kranjski deželni zavodi, kamor se sprejema umobolne, tako prenapolnjeni, da se že z zgradbo nove blaznice ne bo dalo več odlašati, ne glede na to, da bodo še vedno nedostajala oskrbovališča za epileptike in alkoholike.

Napram tako ogromnim izdatkom in vedno žalostnejšim razmeram je potrebno napeti vse sile, da se prepreči nadaljno naraščanje bolezni na umu. Je treba poznati vzroke. Po soglasnem mnenju vseh zdravnikov-strokovnjakov so med vzroki duševnih bolezni najvažnejši: 1. podedovanje, 2. alkoholizem, 3. sifilis. Boj zoper sovražnika je mogoče in z resnim delom bi se dalo mnogo nesreče odvrniti.

1. Podedovanje. Živčne ali duševne bolezni staršev ali le enega izmed roditeljev povzročijo lahko pri otrocih telesne in duševne hibe, ustvarijo v njih nagnjenje k raznim nerednostim živčno-duševnega življenja in boleštnim napadom, iz katerih se pozneje, dostikrat tudi brez posebnega zunanje povoda, — razvije popolna duševna bolezen. Z dobrim svetom je osebami, ki hočejo stopiti v zakonsko zvezo, mogoče veliko koristiti, ne da bi se preveč omejila njih osebna prostost. Osebe, ki imajo božjastne napade, ki so očitno slaboumne in duševno bolne, ne bi smele sklepati zakonov, ker je nevarnost, da se njih polo-

žaj podeduje na otroke, zelo velika. Ponekod pa smatrajo žentev celo za zdravilo takim osebam. Kolika zmeta! Njih zdravstveno stanje se bo v onem stanju rajši poslabšalo, nego zboljšalo; ženske, ki so bile prej le lahko duševno bolne, v materinstvu dostikrat popolnoma zblazne.

2. Zloraba alkohola. Trajno nezmerno uživanje opojnih pijač škoduje z zastrupljenjem ne samo telesnemu, ampak tudi duševnemu zdravju. Pri mnogih osebami pa škoduje alkohol tudi v malih merah uživanja, tako da tudi takozvani zmerni pivci niso vselej brez nevarnosti. Vsi pivci so izpostavljeni nevarnosti, da ali na naglo zblazne (blaznost pijancev), ali pa počasi na umu opešajo (izguba spomina, oslabljenje volje, razuma, spridenje značaja, počasi se pojavljajoča behavost). Posebno usodopolno, pa še malo znano je dejstvo, da se pijančevanje in strast po pitju ne samo na otroke prenaša, ampak da se zarod še na drug način oškoduje. Ne redko so otroci pivcev telesno slabotni in duševno malo vredni; najbolj v nevarnosti so otroci starišev, ki so pijanci. In pri mnogih bebcih in umobolnih je edini vzrok njih trpljenja, ki se ga sploh more misliti, pitje starišev. Zato je pa lahko mogoče razširjanje duševnih bolezni zajezi. Vsakdo mora vedeti, kako škodljivo je trajno in nezmerno pitje roditeljev prihodnjemu naraščanju. Z vsemi sredstvi naj se pobija alkoholizem in zoper možitve notoričnih nepoboljšljivih pivcev bi se moralo prav tako nastopiti, kakor pri božjastnikih in umobolnih. Takemu možu ne bi smel nikdo dati svoje hčere za ženo.

3. Enako strupeno kakor zloraba alkohola vpliva tudi telo okužujoča sifilis, najhujša izmed spolnih bolezni. Tudi vsled nje se gostokrat razvijejo bolezni živcev in možganov, ako ni bil bolnik temeljito ozdravljen in ako nezmerno in razuzdano živi, ali je izpostavljen težkim naporom, telesnim ali duševnim. V danem slučaju to bolezen z gotovostjo poznati more le zdravnik. Vsakdo, ki sluti, da je okužen, se mora takoj podvreči zdravniškemu zdravljenju in mora dolgo časa ostati v opazovanju. Pogubno je rabiti razna po časopisju priporočana tajna zdravila, ali se morda zaupati raznim mazačem (zlasti pismeno).

Soprog, ki trpi vsled te bolezni neozdravljen, jo prenese lahko na svojo ženo in postavi tako v nevarnost zdravje otrok. Otroci takih starišev imajo po navadi le slabo življenjsko silo v sebi in se pojavijo pri njih pogosto telesne in duševne bolezni. Tudi takim ne bi kazalo drugače sklepati zakonov, kakor če zdravnik po trajnem opazovanju da dovoljenje.

V teh vrsticah navedeni vzroki igrajo pri postanku bolezni na umu najvažnejšo vlogo. Dolžnost vsakogar je, da se v svojem delokrogu zoper nje bori. Poleg tega se priporoča tudi pametno gojiti telesno in duševno zdravje, kakor uči zdravstvo. Zlasti naj se pazi na zmernost v pijači, ali, kar je pa najbolje, na popolno vzdržnost, pravilno razdelitev dnevnega dela, tako, da sledi delu vedno tudi primerni počitek, dovolj spanja, redna in vestno izvrševana dnevna opravila, dovolj gibanja pod milim nebom in nedeljski počitek.

Tam, kjer so se pokazala sumljiva znamenja duševne izpremembe, zlasti pri mladih ljudeh, naj se opušča vsako brezplodno prikrivanje, marveč naj se popraša za svet skušenega zdravnika. Po njegovih navodilih, zlasti pri izvolitvi poklica in s primernim ravnanjem se more posrečiti, razvoj duševne bolezni preprečiti ali pa jo vsaj olajšati. Ako je po zdravniškem nasvetu potrebno bolnika oddati v umobolnico, naj se ne zamuja pravega časa vsled krivih nazorov in predsodkov. Bolniki, ki se jih prepozno izroči oskrbovanju v zato namenjenih zavodih, so zelo težko ozdravljivi.

Deželni odbor kranjski razpošilja to spomenico v smislu okrožnice, katero so prejele deželne uprave od zveze psihiatrov, s prošnjo, da bi vsi poklicani faktorji po možnosti v svojem delokrogu skušali ljudstvo poučiti o postanku duševnih bolezni.

Socijaldemokrati in židje.

Velika je tragedija modernih delavskih mas, ki so iskale in iščejo ljudskih rešiteljev; pri tem iskanju pa so faktično zabredle pod židovski kremplj, ki deluje kulturno uničujoče in je gospodarsko glavni vir in zasloba izjemajočega kapitalizma.

Ustanovitelji socialne demokracije so židje — Marx in Lassalle. Današnji njeni voditelji v parlamentu in časopisju so židje, na primer v Avstriji: Adler, Karpeles, Ellenbogen, Bauer, Deutsch, Verkauf, Ingwer, Orenstein, Austerlitz, Berstl, Braun, Pick, Freund, Schacherl, Schlesinger, Diamand etc. Enako je tudi v drugih državah in deželah. Židje duševno vodijo socialno demokracijo, židje usužnjujejo gospodarsko ljudske mase pod jarem židovskega kapitalizma.

Židovski duh v socialni demokraciji nam razloži njen radikalno-revolucionarni značaj. Vsa demokracija je kritično-opozicijska; toda večno sovražstvo in nezadovoljnost, večno preklinjanje vseh avtoritet je v teh časih, ko vzbuja položaj nekaterih delavskih skupin že zavist drugih poklicev, anomalija. —

Židovski duh je pred vsem podlaga materijalističnemu svetovnemu naziranju socialne demokracije, ki koncentrira vse mišljenje v jedi, pitju in spanju, nebesa pa prepušča „angelom in vrbcem.“ Da, še več! Ljubezen židovskega delavskega apostola do kapitalističnega zlata je nepopisljivo večja, kakor pa

Pazite na otroke!

ljubezen do izžetih proletarcev. Tako sta Karpeles in Rotschild prijatelja in rudeče delavske mase in Judeževi srebrniki postanejo iz sovražnikov zavezniki velekapitala. O listu „Humanite“ francoskega socialnega demokrata Jauresa pripoveduje glasilo „La guerre sociale“, da je Jaures odvisen od velike finance. In res se je pri pregledovanju knjig pokazalo, da so bile ¾ vseh akcij v rokah tega, židovskega financirja. Nek Bosnoble, „La guerre sociale“ ga imenuje pariškega Rotschilda, je imel znesek 50.000 frankov. Toda, krivico bi delali socialni demokrati, ko bi trdili, da so vsi francoski rdečkarji tako omejeni, da ne spoznajo svojega židovskega suženjstva. Dne 3. aprila 1911 so na velikanskem zborovanju vodje revolucionarnih delavcev z žalostjo konstatirali, da vodijo večino vseh socialdemokratskih strokovnih družtev židovski pritožniki, stremeči edinole za tem, kako pridobiti delavstvo pod židovski jarem. Sprejela se je resolucija, ki svari delavstvo, naj se ne pusti voditi več za nos od židovskih vodij, ki straše delavstvo s klerikalnim zmajem edino za to, da bi tem popolneje služilo židovstvu.

In ako se ozremo na našo ljubo Avstrijo, mar li ne vidimo enake gonje židovskih nosov? Ali ni s drug Karpeles ponudil židovskim bankam pomoč socialne demokracije, če te banke socialističnim podjetjem priskočijo na pomoč? Ni li demokratski voditelj okraja Alsergrund na Dunaju obljubil tamošnjim veležidom, da pomaga proti plačilu premagati antikapitalističnega krščansko-socialnega kandidata? In niso li znane zveze socialne demokracije z „Bierkönigi“, katerim se ni na Dunaju, na takozvano „rdečo nedeljo“, pripetilo nič žalega, med tem ko so se malim obrtnikom neusmiljeno pobijale šipe. Veliki Lueger je dejal z vso pravico: Socialni demokratje imajo zaslombo pri židovskih listih; to dokazuje, da velikemu kapitalu niso nevarni. Če bi bili odnosi med voditelji socialistov in med židovskim kapitalizmom tako nedolžni, zakaj pa socialistični listi tako široko opisujejo pregreho kakega plemiča ali kakega kaplana, o pregrehah in grdobijah velekapitalistične družbe pa molčijo? Zakaj je že Lasalle vzdignil svoj svarilni glas: „Delavsko gibanje mora biti prosto in neodvisno od kapitalistov in židov, kjer pa ti nastopajo kot vodje, tam zasledujejo tudi svoje lastne namene.“

Politični pregled.

Avstrijska vojna eskadra pred Dračem.

Iz očetovske skrbi za osebno varnost kneza Vida in iz ljubezni do Albanije je poslala Avstrija na albansko obal pred Drač, rezidenco kneza Wieda, — močno avstrijsko eskadro, ki obsega križarico „Sri-gevar“ s 2300 tonami, s 8 srednjimi in 11 topovi manjšega kalibra, s 316 mož posadke; brzo križarico „Admiral Spaun“ s 3500 tonami, 7 srednjih topov in 320 mož posadke; veliko križarico „St. Georg“ s 7300 tonami, 2 težka, 9 srednjih, 11 lahkih in 12 topov malega kalibra, 621 mož posadke; torpedovke: Turul, Huszar, Reka, vsako po 400 ton in po 68 mož posadke ter torpedne čolne: 64 F, 69 F in 72 F; torej skupaj 9 bojnih enot z okroglo 1600 mož posadke. Tej močni eskadri poveljuje kontreadmiral Seiden-sacher. Ta ekspedicija bo stala Avstrijo zopet mnogo tisočakov. Albanija, Albanija, kako si ti draga, pa še ne daš miru!

Ogri in Rumuni.

Dne 23. t. m. so praznovali Rumuni v Baſaſfalvi obletnico dneva, ko so Rumuni leta 1848 vzdignili se proti Madžarom in ob enem tudi obletnico rumunskega kralja. Ob tej priliki je prišlo na glavnem trgu do demonstracij proti Madžarom. Ko je hotelo posredovati orožništvo, se je moralo umakniti pred množico. Nato so došli huzarji, ki so navalili na to

Srbija.

Iz uradnih belgrajskih virov se poroča, da je predložila srbska vlada skupščini zakonski načrt, v katerem zahteva 122.800.000 frankov za novo vojaško oboroževanje. Velik del označene svote je namenjen za zgradbo novih trdnjav.

Volitve v Belgiji.

Tokratne volitve v Belgiji in sicer v štirih belgijskih provincah, so se vršile popolnoma mirno in v znamenju resignacije belgijskih svobodomislecev. Prinesle so pa belgijskim katoličanom in katoliški belgijski vladi, ki obhaja letos 30letnico, odkar je na krmilu, zopet novih zasluženih uspehov. Opozicija je šla v volilni boj brez vsakega navdušenja, kajti se je morali sprijazniti z mislijo, da je sploh nemogoče strmoglaviti katoliško vlado in katoliško večino v belgijski zbornici, ki ima zaznamovati na socialno-političnem ter kulturnem polju tako velikanskih uspehov. V novi belgijski zbornici imajo katoličani 99 mandatov, torej 12 glasov večine nad vsemi opozicijskimi strankami.

Boj za homerule. — Vstaja v Ulstru.

Dne 25. t. m. je bil za angleško spodnjo zbornico politično velevažen dan. Zbornica je sprejela v tretjem branju z 351 proti 274 glasovi po precej trdem boju homerule za Irsko, ono zakonsko predlogo, glasom katere bi dolgo let tlačena Irska dobila lastno zakonodajno upravo. Kakor do sedaj že dvakrat, tako bo tudi tokrat odklonila zbornica lordov to zakonsko predlogo, toda vsled novega angleškega za-

kona jo more angleška vlada kljub temu predložiti kralju, da jo potrdi. V protestantovskem delu Irske, v Ulstru, narašča vsled tega gibanje od dne do dne in ker sedanja vlada ne kaže nobene energije napram upornim Ulstreem, bo kralj bržčas razpustil zbornico in razpisane bodo nove volitve. Kralj bržčas ne bo potrdil sklenjene zakonske predloge in v novi zbornici se bo boj za homerule znova začel.

Raznoterosti.

Naročnikom! Radi praznikov izide prihodnja številka v torek.

*** Duhovniške vesti.** Župnijo Olimje nastopi na Binkoštni ponedeljek, dne 1. junija, č. g. J. Lorbek, dosedaj župnik pri Sv. Primožu na Pohorju — Župnijo Vitanje je dobil č. g. Jožef Musi, kaplan pri Sv. Martinu na Paki.

Iz politične službe. Dne 27. t. m. je zapustil namestniški tajnik pri mariborskem okrajnem glavarstvu baron dr. Štefan Neugebauer Maribor, da prevzame vodstvo okrajnega glavarstva slovenjgraškega. Bil je vseskozi objektivni uradnik, zoper katerega ni bilo slišati pritožb. Nađejamo se, da bo v istem smislu tudi vodil okrajno glavarstvo v Slovenjgradu. — Komisar dr. Neuwirth v Mariboru je pa imenovan za komisarja okrajnega zastopa v Slov. Bistrici na mesto v Slovenjgradu odislega dr. Neugebauerja. — Okrajni komisar baron dr. R. Steeb v Mariboru je pridelen namestništvu v Gradcu. — Okrajni komisar v Brežicah dr. Pavel Terglau je premeščen v Maribor. — Namestniški koncipist v Konjicah Alfonz vitez pl. Premerstein je premeščen v Brežice. — Namestniški koncipist Simon Hagenauer v Ptuj pride v Slovenjgradec. — Namestniški konceptni praktikant v Gradcu Avgust Komoraus je premeščen v Ptuj in namestniški konceptni praktikant Karol Trstenjak v Gradcu je premeščen v Konjice.

Iz poštne službe. Poštar Anton Šehel v Arnovžu je premeščen na lastno prošnjo v Ljubomer. — Poštni aspirant Ciril Novak je imenovan za poštnega ekspedijenta na Fali.

Iz državne železnice. Ogleđa železniške postaje Sv. Peter v Savinjski dolini g. Ljudovik Berlan, je premeščen v Unzmarkt.

Iz tajnega konzistorija. V tajnim konzistoriju, ki se je vršil v Rimu dne 25. t. m. je sv. oče imenoval nove kardinale, katerih imena smo že svoj čas navedli. Med temi visokimi cerkvenimi dostojanstveniki se nahaja tudi dunajski nadškof dr. Piffl. V isti seji je imenoval sveti oče tudi 12 škofov, med temi knezoškofa krškega dr. Kaltnerja za knezonadškofa solnograškega in dr. Varadyja za nadškofa v Kaloši.

Dr. Kukovec — gre. Na nedeljskem shodu političnega društva „Sloge“ v Vuzmetincih pri Središču je dr. Kukovec med drugim zapel tudi tole labudovo pesmico: „Pri prihodnjih deželnozborskih volitvah bom kandidiral v enem izmed kmečkih volilnih okrajev!“ Z drugimi besedami povedano: „Ker vem, da v skupini slovenskih spodnještajerskih mest in trgov ne bom več izvoljen za poslanca, si moram že predčasno poskrbeti za kolikor tolko časten političen izhod!“ Res je sicer, da ima mož precej debelo kožo in da je dolgo časa trebalo, predno se je mogel odločiti od tega koraka, vendar je končno moralo priti do tega. Iz vseh spodnještajerskih slovenskih mest in trgov, ki imajo to čast, da jih zastopa g. dr. Kukovec v štajerskem deželnem zboru, so mu jeli že precej glasno šepetati na uho, da on do sedaj ni storil prav nič za svoje volilce, da ni nikjer niti najmanjšega vspeha, pač pa povsod same polomije, politične zgage in nevspehi in še celo v njegovi domeni, v Žalecu, ga ne marajo več v deželni zbornici je prespal najvažnejše politične dogodke, da, spal je celo tako trdno, da niti verjeti ni mogel, da je dež. zbor sklenil vsled obstrukcije poslancev S. K. Z. ustanoviti v Žalecu meščansko šolo; podati se bo moral, če se še ni, neki deputaciji na čelu, vprašat v Gradec ekselencno grofa Claryja, je-li resnica, ali ne, da dobi Žalec prvo čisto slovensko meščansko šolo na Spodnjem Štajerskem! Da pa nastopi svojo politično retirado kolikor toliko častno, saj je vendar rezervelajtnant, je sklenil kandidirati v enem izmed kmečkih okrajev. Sicer nimamo proroškega duha, a to mu že sedaj zamoremo popolnoma mirnodušno prorokovati, da ga bodo naši narodnozavedni katoliški kmetje z glasovnicami v rokah kot kandidata s tako silo telebnili ob tla, da bo ležal na tleh, kakor je dolg in širok, številke pa, ki jih bo vjel pri volitvah, mu bodo zvenele celo življenje v ušesih!

Celjski liberalci in njih postopanje. Pribili že smo zadnjič nekaj dejstev, ki dokazujejo, da imajo celjski liberalci poseben namen, da na nečuvnen način napadajo in blatijo pristaše in zlasti poslance S. K. Z. Če dajo potem poslanci primeren odgovor, pa liberalci kričijo v javnost, da delajo z denuncijantstvom, da hočejo oškoditi Slovence same in bogve kaj še. Prepuščamo javnosti, naj ona sodi o tem, kako naj slovenski poslanci nastopajo proti podlemu obrekovanju raznih piscev in mazačev? Ali naj s takimi brezvestnimi ljudmi ravnamo z rokavicami in jih še božamo? Znano je, kako krivično so napadali državnega poslanca dr. Verstovška v zadevi šoštanjske posojilnice. Oni so začeli prvi z napadi; in revizor Zadrúžne Zveze v Celju, Miloš Štibler, je na jako izzivalen način pisal o tej zelo kočljivi zadevi, katero bi bili morali rešiti popolnoma složno in tiho. Naše časopisje je vsikdar molčalo o vseh notranjih

dogodkih in se odzvalo še le, ko so nas v to prisilili liberalni pisarji. Dr. Verstovšek se ni hotel več pirati po listih z Zadrúžno Zvezo v Celju in s Štiblerjem, temveč je dal primerni odgovor glede sanacije z vloge na ministrstvo, v kateri je z dejstvi osvetlil postopanje celjske Zadrúžne Zveze in njenih revizorjev, kar je bilo nujno potrebno, da se vendar enkrat uredi to nesrečno vprašanje in se tako spravi s sveta. Sedaj seveda zopet kričijo o denuncijantstvu in se zgražajo zlasti nad tem, da je navedel v vlogi, „da se bore liberalne zadrúge proti premogočnemu nemštvu.“ Dopisnik „Slovenskega Naroda“ seveda zopet zavija in po stari navadi laže, kajti dr. Verstovšek je v svoji vlogi navedel samo dotični dopis iz „Slovenskega Naroda“ samega. Celjski gospodje si naj zapomnijo, da poslanci Kmečke Zveze nikdar ne bodo več mirno prenašali raznih grdih napadov, temveč da bodo dali vedno tudi primerni odgovor. Mislimo pač, da ni človeka, ki bi mirno vtaknil podlosti v žep in pripuščal, da bi državni liberalci blatili naše pristaše, ne da bi se jim povedala resnica v obraz. Kar se pa tiče novega napada, „da je za Slovence sramotno, če ima z dr. Verstovškom kakoršnokoli zvezo“, se samo smejimo takšni grožnji, ker se spominjamo, da je Narodna stranka takoj v početku, ko je postal deželni odbornik, sklepala o tem, naj se liberalci ne obračajo na njega. Dejstva pa kažejo ravno nasprotno. Dr. Verstovšek lahko dokaže, da se ljudje iz slovenskega liberalnega tabora z največjim zaupanjem obračajo na njega in znano je tudi, da se z veliko požrtvovalnostjo poteguje za vse te zadeve, ravno tako, kakor za pristaše S. K. Z. Iz tega dejstva moremo sklepati, da nima Narodna stranka v Celju nobenega vpliva več na svoje ljudi, da jo ne ubogajo v tako važnih sklepih strankin in se zatekafo z zaupanjem na poslanca S. K. Z., katerega je stranka dala na indeks. Gospodje v Celju se naj le pomirijo in bodo prepričani, da se bomo vedno bolj ravnali po geslu: zob za zob, klin s klinom!

Nekaj o veleizdajalcih. Iz govora poslanca Grafenauerja, ki ga je imel na znanem ljudskem taboru pri Sv. Katarini in ki smo ga že prinesli v izveščku, navajamo še besede, ki jih je povedal o veleizdajalcih nekako tako-le: Vsenemci romajo vsako leto na grob Bismarcka, ki je bil najhujši nasprotnik Avstrije. Nemci so vpili v državnem zboru: Heil Hohenzollern! (Klici: Škandal!) Oni praznujejo še vsako leto dan bitke pri Sedan in pri vsaki priložnosti pojejo „Die Wacht am Rhein.“ A vse to naša vlada ne smatra za veleizdajalsko. (Klici: Žalostno.) Ta prononsirani patriotizem smatra vlada za čisto zlato, ker je slepa. Ako pa pobožno dekle na Žihpoljah pobira za ranjence v balkanski vojski, je pa vsa vlada, so vsi uradniki pokoneu, da bi jo preganjali. In Jaka iz Žihpolj (poslanec Lučovnik) si prisvaja, da imenuje Slovence veleizdajalce. Kar je dovoljeno Nemcem, to bodi dovoljeno tudi Slovencem, ki imamo pravico do krščanskega usmiljenja! (Živahno odobravanje.)

Baron Knobloch — utonil. Dne 26. t. m. je ponesrečil v velikem kanalu v Trstu veleposestnik na Žovneku pri Braslovcah in nemškoliberalni deželni poslanec Eduard baron Knobloch, rodom iz Koroškega. Šofer je vsled pomanjkljive razsvetljave zavozil v 10 m globoki kanal. Šofer se je rešil, baron pa in hotelski sluga sta utonila. Truplo so prepeljali v Gradec, kjer bo jutri ob štirih popoldne pokopano na protestantovskem pokopališču.

Važna dolžnost katoliškega ženstva. Na drugem avstrijskem kongresu katoliškega ženstva na Dunaju (od dne 14. do dne 19. aprila 1914) je bila med drugim sprejeta tudi sledeča tehtna resolucija: „II. zbor avstrijskih žena povdarja važno dolžnost vsega katoliškega ženstva, naj odločno deluje zoper nevarnosti, ki prete verski vzgoji in sicer s tem, da pospešuje verstveno odgojo po družinah in da pri poku prostovoljno sodeluje. Zbor se zaveđa, kake važnosti je obligatni verstveni pouk na državnih šolah, zato naj bo sveta dolžnost vsake zavedne avstrijske državljanke, da v služaju potrebe uporabi vse dovoljene pomočke v varstvo postavno zajamčenega verskega pouka.“

Zgradba železnice Au-Seewiesen—Turnau—Marijino Celje. Železniško ministrstvo je podelilo koncesijo za predela za zgradbo ozkojzno železnice med Au-Seewiesen—Turnau—Marijino Celje državnemu poslancu Mihaelu Schoisswohlu v Gusswerku na Gornjem Štajerskem.

Gostilničarji, pozor! Že delj časa se klati na Spodnjem Štajerskem večje število židovskih vino-tržcev iz Ogrskega. Slepijo gostilničarje s tem, da se izdajajo kot zastopniki velikih ogrskih tvrđk. In večkrat se posreči kakemu sleparju izvabiti na lim kakega gostilničarja. Če naroči gostilničar od takega sleparja le eno vedro vina za poskus, ga dobi kar po tri vedre. Seveda ga mora tudi plačati. Ker je pa naročeno vino navadno ponarejeno, trpi gostilničar dvojno škodo. Torej pozor pred agenti!

P. n. dekanijskim voditeljem Marijinih družb naznanja tiskarna sv. Cirila, da še osrednje vodstvo Marijinih družb dozda ni dalo tiskati nobenih tiskovin za letne izkaze itd.

Avtomobilna zveza med Mariborom in Gornjo Polskavo. Dne 26. t. m. se je otvorila avtomobilna vožnja med Mariborom in Gornjo Polskavo. Na avtomobilu je prostora za 30 oseb.

Požari se pojavljajo!

Jugoslovanska žena. Meseca avgusta t. l. se misli otvoriti v Ljubljani razstava „Jugoslovanska žena.“ V tej razstavi se bo oziralo pred vsem na narodna ženska ročna dela, na domačo industrijo jugoslovanskih narodov, v prvi vrsti slovenskega in hrvaškega, pa tudi srbskega. Za hrvaški del je že dobro oskrbljeno. Treba je, da se združijo tudi slovenski rodoljubi in rodoljubkinje, ki imajo kake zbirke narodnih blaga, spadajoče pod označbo „jugoslovanska“, oziroma „slovenska“ žena. Na poziv dotičnega ljubljanskega odbora je za Štajersko prevzelo to akcijo „Zgodovinsko društvo“, ki se obrača z uljudno prošnjo na naše rodoljubno ženstvo, da mu dološlje tozadevno blago. V poštev pride vse, kar je domače in je v zvezi z ženskimi življenjem, torej: stare narodne noše, vezenine in pletenine, otroška domača obleka, otroške igrače, vzorci večkrat zanimivo slikani zibelke, domača oprava, žensko orodje (preja, tretje lanu itd.). Jamči se, da se vsaka stvar vrne nepoškodovana. Razstavni predmeti bodo zavarovani. Če so rodoljubkinje voljne, to in ono prepustiti „Zgodovinskemu društvu“, se bo razstavilo v muzeju. Zlasti učiteljice ročnih del lahko tu veliko pomagajo. Vsi predmeti se naj pošljejo na „Zgodovinsko društvo“ v Mariboru vsaj do 20. julija 1914. Imena sotrudnikov, darovnic in darovnikov, se svoj čas objavijo. Namen te zbirke in razstave je, pokazati, kaj je tekot stoletij ustvarila ženska roka pri nas ter marsikatero pristno in zanimivo domače delo oteti pozabljenosti. Za obilni odziv prosi odbor „Zgodovinskega društva.“

Za Slovensko Stražo nam je poslala gđc. Anica Pavlič v Mariboru veliko število obrabljenih pošt-nih znamk; hvala lepa! — Slovenski Straži so darovali občani županstva Spodnji Gasteraj mesto venca na grob vlč. g. Ivanu Hribar, kaplanu pri Sv. Juriju v Slov. gor., 16 K. Posnemajte, rodoljubi, ob-sličnih prilikah.

Pazite na ogenj! V zadnjih treh letih se požari silno množijo. Dan za dnem dobimo poročila o kakih strašnih požarnih nesrečah. Naša lepa Spodnja Štajerska spada žalibog med dežele, v kateri so požari najgostejši. Koliko našega imetja gre v pepel! Koliko strahu, solza in truda, predno si pogorelec postavi svoj dom. Prečastito duhovščino in merodajne faktorje prosimo, naj opozarjajo naše ljudstvo, da pazi na ogenj. Največ požarov nastane po otrocih in po neprevidnosti. V Sagojčih, okraj Ptuj, na primer so dne 18. marca t. l. zažgali otroci pri Fr. Vojsku, hišna štev. 8. Ogenj je hitro poskočil na streho h. št. 4, last. Jakoba Polanec. Pogorelo jima je vse poslopje, žito, krma, obleka, pohištvo itd. Zavarovana sta bila pri domači slovenski zavarovalnici v Ljubljani, ki je znana po pravični cenitvi in po točnem izplačilu zavarovalnine. Zato naš domači zavođ prav toplo priporočamo! Naše p. n. bralce prosimo, da naj blagovolijo opozoriti svoje sosedo in pa znanee na tozadevne novice in inserate v našem listu, da se preprečijo vsaj kolikor toliko strašne požarne nesreče v naši mili domovini!

Binkoštna veselica v Postojnski jami. Kakor vsako leto vrš, se tudi letos na binkoštni ponedeljek, dne 1. junija, velika binkoštna veselica v Postojnski jami. K jamski veselici, ki združuje vsako leto več obiskovalcev iz vseh delov sveta v svetovno-znani kraški jami, bodo tudi letos zopet vozili na binkoštni ponedeljek posebni vlaki iz Ljubljane, Trsta, Rekel Kormina in Gorice v Postojno. Posebni vlak odhaja iz Ljubljane ob 9.15 pred-poldne in prihaja v Postojno ob 11.18 opoldne; iz Postojne odhaja ob 9. uri zvečer in pride v Ljubljano ob 10.35 po noči. Vsi velikanski podzemeljski prostori bodo ta dan slavnostno električno razsvetljeni, več godb bo sviralo po raznih podzemeljskih dvoranah. Splošno obeta biti ta dan Postojnska jama središče zabave in veselja. Jamska veselica se vrši pri vsakem vremenu, začetek ob 1. uri popoldne, konec ob 9. uri zvečer.

Za dijaško kuhinjo v Mariboru so darovali naslednji p. n. dobrotniki in dobrotnice: profesor J. Kociper, mesto venca na grob dr. Mlakarja 10 K; župnik Lah Janez, namesto venca na grob dr. Mlakarja 10 K; kaplan Sirec Janez, namesto venca na grob dr. Mlakarja 10 K; hranilnica pri Sv. Ilju 10 K; profesor Vreže, namesto venca na grob dr. Mlakarja 10 K; opomba 4 K; kaplan Lončarič namesto venca na grob dr. Mlakarja 10 K; c. kr. višji vojaški kurat Tajek namesto venca na grob dr. Mlakarja 20 K; kaplan Erhartič, kot dar sorodnikov umrlega A. Kšela namesto venca 10 K; dr. Lemež 20 K kot globo od Sim. Sinko; župnik Volčič 5 K; kaplan Fr. Spindler, namesto venca na grob dr. Mlakarja 5 K; župnik Škamlec 30 K; gostje na gostiji Lašič-Senčar, nabrala Tilika Rajh, 15 K; prof. Er. Terstenjak na kadetnem zavodu v Inomestu 10 K; veselica mariborskih učiteljskihnikov v Rušah 285 K; višji kurat vojaški Tajek K 29.46; Ašič iz Gorice pri Rajhenburgu šest vreč krompirja. — Vsem dobrotnikom in dobrotnicam stoteri Bog plati!

Slovenski Straži so darovali: čč. gg. duhovniki, zbrani dne 29. aprila na sestanku pri č. g. župniku Josipu Atteneder v Šostanju, mesto venca na grob pokojnega dekana č. g. dr. Iv. Mlakar 60 K; Ivan Picko, Zagomja, K 1.40; Franc Kajbič na Vranskem K 1.60; po podružnici Sv. Križ pri Mariboru dar posojilnice Kozje 10 K; Anton Rabuza, c. kr. gimnazijski profesor v Celju, 2 K; Josip Vodošek, župnik pri Sv. Bollegku v Slov. gor., mesto venca na grob pokojnemu botru, č. g. dr. Iv. Mlakar 10 T; župnik Friderik Repolusk, Št. Vid nad Valdekom, 2 K; prihovska duhovščina v spomin na preblega stolskega dekana Mlakarja 5 K; Jakob Dernač, Artiče pri Brežicah, 1 K 25 v; Fran Epišek, Razbor, 1 K; po podružnici v Brežicah daroval č. g. Fr. Spindler, kaplan, mesto venca na grob pokojnega dr. Mlakarja, 3 K; Ivan Novak, Brežice, za meko zamudo 5 K; posojilnica St. Lenart v Slov. gor. 50 K; nabrali čč. gg. duhovniki na dekanijski konferenci v Zavrču mesto venca na grob č. g. Mlakarja 30 K; nabrano na osmini Blaža-Jurjec, Sv. Barbara v Haložah 2 K; kaplan Janko Baznik, Sv. Barbara v Haložah, kot odgovor na napad v „Narodnem Listu“ 1 K; nabrano na sestanku čč. gg. duhovnikov v Vuzenici dne 4. maja, mesto venca na grob umrlemu dekaniu Mlakarju, 52 K; podružnica Sv. Križ pri Mariboru, iz nabiralnika 5 K; po podružnici v Celju iz nabiralnika v hotelu „pri belem volu“ 15 K; podružnica v Mariboru 140 K; podružnica Sv. Lovrenc nad Mariborom 20 K; Fr. Horvat, župnik, Sv. Lovrenc nad Mariborom, v spomin 500letnice vstoličenja 5 K; Jakob Paulič, Sv. Lovrenc nad Mariborom, v spomin 500letnice vstoličenja 5 K; nabrano na gostiji Filipa in Marije Meško v Sejanecih pri Sv. Tomažu pri Ormožu 7 K 5 v; župnik Avguštin Jager, Galicija pri Celju, mesto venca na grob pokojnega dr. Mlakarja 5 K; po č. g. župniku Franu Ko-

zelj. Loče, ob godovanju Komparjevem pri dražbi žepnega roba 3 K; po č. g. kaplanu Fr. Polak v Hočah pri Mariboru iz nabiralnika g. Fr. Lebe 5 K; podružnica v Brežicah iz nabiralnika K 3.38; iz nabiralnika katoliškega slovenskega izobraževalnega društva St. Andraž v Slov. gor., o priliki veselice dne 17. maja K 3.12; podružnica v Brežicah K 20.20; podružnica v Mariboru 140 K; iz nabiralnika Kmečkega bralnega društva v Jarenini K 14.25.

Železniški minister v Brežicah.

Dne 26. t. m. obiskal nas je železniški minister ekselencija baron Forster, ogledujoč si nameravano progo Novo Mesto—Brežice—(Krško), prišedši z avtomobilom iz Bele Krajine in vrnivši se po Štajerskem preko Krškega. Spremljali so ga kranjski deželni predsednik baron Schwarz in deželni glavar dr. Sušteršič ter več višjih uradnikov. Že v Kostanjevici na Kranjskem se je vršil velik sprejem, kjer je poslanec dr. Benkovič pozdravil ministra s spremstvom ter jih povabil v Brežice. Pri breškem mostu so ga čakali slovenski župani brežiškega okraja, breški železniški odbor, g. dekan Mešiček ter številno občinstvo iz meota in okolice. Ministra je pozdravil breški župan ter dr. Benkovič, slednji izrazil upanje, da bo še pod poslovanjem sedanjega železniškega ministra ta železniški načrt dozoril v srečo prebivalstva. Na mostu si je potem minister ogledal nameravani prehod čez Savo in Krko ter se zanimal za možnost prehoda nad Brežicami. Izjavil se je, da dvojni kolodvor ni umesten kot uči skušnja. Splošno so bile njegove izjave o načrtu zelo ugodne. Breški Nemci so tudi to priliko porabili, kačoč svojo nestrpnost s tem, da so naše pohlevno občinstvo odrivali. Pomestu so bile razobešene cesarske in štajerske zastave.

Štajersko.

Mariborske novice.

Maribor. Izžrebani porotniki. Za drugo letošnje porotno zasedanje tukajšnjega okrožnega sodišča, ki se prične dne 15. junija, so izžrebani naslednji porotniki: Rudolf Novak, sedlarski mojster; Julij Pirmer, veletržec z vinom; Ferdo Rogáč, izdelovatelj cementnega blaga; Alojz Žniderič, trgovec; G. Šparovic, hišni posestnik; Alojz Zoratti, pozlata, vsi iz Maribora. Iz mariborskega okrajnega glavarstva: P. Lorber, posestnik, Zg. Porčič; Ernest Zvernec, pekovski mojster pri Sv. Trojici; Ernest Poljanec, lončar pri Sv. Lenartu; Anton Zemljič, trgovec pri Sv. Lenartu; Simon Holer, pos. v Partinjah; Anton Spindler, pos. v Zgornji Ročici; Jakob Baumann, pos. v Selcah; Anton Vračko, gostilničar v St. Ilju; Bogomir Pečar, pos. v Kamnici; Ignacij Gomzi, pos. v Krčevini; Alojzij Hauptmann, pos. pri Sv. Križu; Fr. Pahernik, gostilničar pri Zg. Sv. Kungoti; Janez Golob, pos., Frajdek; Alojz Kren, pos., Plač; Leopold Ledinek, velepos., Polička vas; Jožef Dreisiebner, posestnik, Slatinski Dol; Jakob Vračko, pos., Brester-nica; Marko Škerbinek, velepos., Recenjaki; Jakob Witzmann, pos., Kumen; Maks Fank, graščak, Polč-re; Karol Kukovič, pos., Slov. Bistrica; Florjan Loskovar, pos., Sp. Nova vas; Franc Tröster, pos., Pragersko. Iz ptujskega mesta: Jožef Fürst, hišni pos. Iz ptujskega okrajnega glavarstva: Franc Iglič, trg., Zg. Breg; Otmar Diermayer, trgovec, Ormož. Iz ljutomerskega okrajnega glavarstva: Ivan Hrašovec, posestnik, Bučkovci. Iz slovenjgraškega okrajnega glavarstva: Leopold Mörtz, pos., Sp. Vižinga; Franc Skačedonik, velepos., Sp. Gortina. — Namestni porotniki: Friderik Felber, trgovec; Franc Havliček, hišni pos.; Jurij Heumayer, trgovec; Franc Huber, trg.; Viktor Hausmaninger, disponent; Franc Hohnec, mesar; Tomaž Kolman, stražmojster v pok.; Janez Lorber, trgovec; Andrej Letonja, krojač, vsi iz Maribora.

Maribor. Ljubljanski igralci igrajo v Mariboru trikrat: binkoštni ponedeljek dne 1. junija, se v prizori zabavna burka v treh dejanjih „Maks v škripcih“; v sredo, dne 3. junija, se igrajo tri enodej.: tragedija ruske žene „Nihilistka“, burka „Metuljčki“ in originalna groteska „Maska satana“ z vodjo g. Milanom Skrbinškom v naslovni vlogi. V petek, dne 5. junija, se pa v prizori kot zadnja predstava tridejanska efektna komedija „Vrag“, v katere naslovni vlogi nastopi zopet g. Skrbinšek.

Maribor. Podružnici Slovenske Straže v Mariboru in pri Sv. Sv. Magdaleni vabita na veliko ljudsko veselico v spomin 500letnice ustoličenja koroških vojvod, ki se vrši v nedeljo, dne 7. junija, na vrtu gostilne g. Reibenschuh na Pobrežju pri Mariboru. Spored: 1. Pozdrav. 2. Deklamacija. 3. Slavnostni govor. Dr. Anton Korošec. 4. Petje. 5. Prosta zabava s petjem, godbo in raznimi drugimi zabavami. Sodelujejo razna društva, na primer: pevski zbor mariborskega Orla, pevski zbor Slov. Straže pri Sv. Magdaleni, moški pevski zbor itd. Pot na veselilni prostor: od novega mariborskega dravskega mostu na desnem bregu Drave 15 minut. Začetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina 40 vinarjev za osebo. — Slovenci in Slovenke iz Maribora, bližnje in dalnje okolice, pridite v obilnem številu!

Glasna novi

Pastorji na delu. Da so razni iz rajha k nam importirani protestantovski pastori, Mahnerti, Mayi, Hegemanni itd., zanesli v naše kraje konfesijski spor in se postavili na čelo gibanja proč od Rima, da prirejajo razna predavanja in družbinske večere, na katerih se udiha po papežu in katoliški cerkvi, na katerih se neti narodnostni prepri, je znano povsod. Ker pa kljub strastni agitaciji proćodrimsko gibanje le nima zaželjenih vspehov, ne preteče teden, da bi naši pastori ne povabili od drugod kakega pastora edino s tem namenom, da bi le bolj vleklo in da bi še pridobili še kakega verskega odpadnika. Tudi v naše mesto je v pretečeni četrtki prišel nek-

je iz Galicije znani protestantovski agitator pastor Weidauer, kjer je imel svoje predavanje o nemško-protestantovskem gibanju v Galiciji in Buhovini. Na Nemškem jezuitom ni dovoljeno v lastni deželi propovedovati na leci, pač pa je protestantovskim pastorm iz rajha dovoljeno hujskati in netiti verski in narodni prepri v naši državi! Kam jadramo?

Celje. Za ravnatelja meščanske šole v Celju je s 1. avgustom 1. 1914 imenovan meščanski učitelj Hözl.

Celje. Izžrebani porotniki. Za prihodnje porotno zasedanje, ki se prične dne 14. junija, so izžrebani porotniki: Mihael Korber, c. kr. notar v Sevnici; dr. Robert Lederer, odvetnik v Konjicah; Karl Kern, oskrbnik v Podsredi; Janez Senica, gostilničar v Konjicah; Jakob Dernač, trgovec v Artičah; Peter Derganc, mestni oskrbnik v Celju; Ivan Clarici, grajščinski ravnatelj v Konjicah; Ignacij Sitter, tajnik, Loke; Jakob Fric, krojaški mojster v Gaberjih pri Celju; Franc Dežman, trgovec, Loke; Anton Grad, gostilničar, Lahovgraben; Rajko Lipave, gostilničar v trgu Lemberg; Rudolf Matlach, vodja tovarne v Lokah pri Žusmu; Martin Dobovišek, gostilničar, Loke pri Žusmu; dr. Edvard Golitsch, zdravnik v Celju; Janez Kramer, veleposestnik, Slovenjgradec; Jožef Rotovnik, lesni trgovec v Lehnu; Janez Pristovšek, posestnik na Spodnji Huđinji; Josip Cizelj, trgovec, Polzela; Danijel Rakusch, trgovec, Celje; Avgust Šviga, mizarski mojster, Celje; dr. Maks Kiesewetter, odvetnik, Slovenjgradec; Josip Skerbinšek, župan, Sevec; Julij Sadnik, posestnik, Lačjavaras; Lovro Lavrič, tovarnar, Konjice; Iv. Krefl, krojaški mojster, Braslovče; Ferdo Kac, veleposestnik v Šmartnem; Ivan Kostevec, gostilničar v Pišecah; Alojz Gutmann, mizarski mojster, Rogatec; Matija Goričar, mizarski mojster, Mozirje; Otokar Reitter, trgovec, Slovenjgradec; Anton Gajšek, trgovec, Prožin; Matevž Vac, kovač, Gomilsko; Ivan Karba, posestnik, Gaberje; Anton Podgoršek, posestnik, Ponikva; Anton Chiba, klobučar, Celje. — Nadomestni porotniki: Ivan Strenčan, posestnik, Levec; dr. Anton Božič, odvetnik, Celje; Karol Socher, agent, Celje; Rudolf Perisich, fotograf, Celje; Fran Ropan, gostilničar, Ljubecno; Aleksander Krušič, kavarnar, Celje; Karol Ferjen, trgovec, Celje; Luka Putan, trgovec, Celje; Jožef Greco, hišni posestnik, Celje.

Celje. Dne 24. t. m. zvečer okoli 9. ure sta se peljala med dr. Branko Žižek iz Idrije in dr. Bergman iz Zalea v avtomobilu skozi vas Sv. Marjeta pri Celju. Naenkrat pa je prišel slabo razsvetljenemu avtomobilu nasproti z vozom lesni trgovec Glonfero iz Gaberja. In zgodilo se je, da se v nočni tmini niso zapazili, vsled česar se je avtomobil v vsej brzini zakadil v konja in voz. Glonferovemu konju je popolnoma odtrgal obe sprednji nogi, tako da so ga morali takoj ubiti. Kakor bi se zgodil čudež, se ljudem ni pripetilo čisto nič huđega. Samodrež in voz pa sta bila tako poškodovana, da nista bila več sposobna za nadaljno vožnjo. Krivda te nesreče zadene voznika dr. Žižeka, ker je vozil s preveliko brzino, in ker je bil avtomobil premalo, baje samo s petrolejko razsvetljen. Vozil je tudi nepravilno, namreč mesto na levi na desni strani. Glonfero ima okoli tisoč kron škode.

Celje. Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani, naš edini slovenski zavarovalni zavod, je svoje glavno poverjenišvo preselila iz Maribora v Celje. (Glej inserat!) Voditelj poverjenišva je naš somišljenik g. Franc Pograjc. To zavarovalnico vsem toplo priporočamo.

Ljutomerske novice.

Ljutomer. Na binkoštni ponedeljek se vrši pri nas v Ljutomeru velik obrtniški shod, na katerega opozarjamo!

Ljutomer. Shod S. K. Z. se vrši na binkoštni ponedeljek, dne 1. junija, takoj po ranem cerkvenem opravilu (ob ¼8. uri zjutraj). Če bo lepo vreme, se vrši shod v Seršenovem logu, v slučaju slabega vremena pa v Seršenovih gostilniških prostorih. Na tem shodu govorita državna in deželna poslanca gospoda Ivan Roškar in dr. Karl Verstovšek. Somišljeniki, vsi na shod!

Ljutomer. Da bodo naši somišljeniki pri izvanrednem občnem zboru Posojilnice, ki se vrši v nedeljo, dne 7. junija, po rani sv. maši, enotno volili in se prepreči spletkarjenje liberalnih škričev, objavljamo imena mož, ki jih Kmečka Zveza priporoča za nadzorstvo. Ti možje so: Mihael Kos, Ljutomer; njegova namestnik Alojzij Rezman, Ljutomer. Josip Karba, Krapje; njegova namestnik Jurij Panič, Veržej. Jožef Rožman, Stara vas; njegova namestnik Peter Lah, Branoslavci. Ludovik Postrak, Moravci; njegova namestnik Ludovik Šošterič, Stara cesta. Franc Markovič, Cezanjevci; njegova namestnik Jožef Slavič, Cven. — Vsi ti možje so naši zavedni pristaši. Če bodo liberalci priporočali svojo „mešanico“, zavrnite jo!

Drugi kraji.

Tezno pri Mariboru. Dne 24. t. m. sta imeli obe tukajšnji podružnici nemški Schulverein in Südmarka svoj letni občni zbor v gostilni Ilgo, v oni gostilni, v katero se tudi Slovenci rado vabi. V odbor podružnice nemškega Schulvereina so bili izvoljeni samo nemški možje, kakor: Schweder (Sebeder), Wieher (Vihar), Kuketz (Kukec), Koratschitsch (Korachič), Ritonja (Ritonja), Frangesch (Frangez), Senekowitsch (Senekovič), Wressnig (Breznik) in Otsch-

Pazite na otroke!

ka (Očka). V odbor Südmarke pa: nadučitelj Löschnigg (Lešnik), Spolanitsch (Spolanič), Meichenitsch (Majhenič), Bretzl (Brec), Bresnig (Bresnik) in gostilničar Ilgo. Že imena teh jamčijo, da so vsi ti-le možje rojeni pristni Nemci (!), potomci onih Germanov iz tevtoburških gozdov, ki so se priselili na slovensko zemljo. V žilah teh mož se pretaka čista germanska kri!

Št. Janž na Dravskem polju. Na binkoštni ponedeljek, dne 1. junija, se bo pri nas ustanovila mladeniška zveza in tudi deklška zveza in hkrati se bodo izvršile potrebne priprave za ustanovitev podružnice Slovenske Straže. O teh novih organizacijah bo govoril prof. dr. Hohnjec, ki bo tudi pri poznem predpoldanskem cerkvenem govoru imel pridigo. Po večernicah pa bo ljudska veselica z zanimivim sporedom.

Orehovavas. Z veliko napetostjo in zanimanjem smo pričakovali izid nadomestne volitve treh odbornikov, ki se je vršila dne 28. t. m. Vsi nasprotniki, štajerčijanci in liberalci, so se pod načelstvom znanega Antona Lobnika združili in strastno agitirali — pa hudo propadli. Zmagali so častno kandidatje S. K. Z. in sicer gospodje: Anton Lešnik 53 glasov, Franc Skodič 54, Janez Žigart 52 glasov. V manjšini so ostali nasprotniki, ki imajo sledeče glasove: J. Löschnigg 15, Kmetec Martin 17, Sušec Martin 16. Martin Kmetec, ki je bil pri prvi volitvi zmagal, je sedaj imenitno pogorel. V celi občini je navdušenje za S. K. Z. in nje poslance velikansko. Vrli Hotinčani in Orehovčani so zopet pokazali, da se držijo svojega župana in poslanca g. Frana Pišek. Vsa čast in hvala zavednim volilem!

Grobelno. Dne 20. t. m. je šel triletni sinček zakonskih Simona in Katarine Zajko na bližnji pašnik h svoji sestrici. Tukaj se je deček nekaj časa igral, nakar je izginil neznano kam. Vsa tozadevna popraševanja po dečku so bila dosedaj brezuspešna. Sluti se pač, da je otroka nekdo odpeljal, ali pa da je padel v bližnji potok, pri čemur je pa le čudno to, da trupla v potoku ne morejo najti, čeprav so že ves potok preiskali.

Središče. Kako sodi g. Zadravec Središčane? V neki zadevi, ko je bilo potrebno v drugič pobirati podpise, se je župan branil g. Zadravec pa je zapovedal: „Policaja poslati, pa je! Če jaz pošljem svojo suknjo s policajem, bodo ljudje podpisali.“ Tako torej sodi g. Zadravec Središčane. Vprašamo, ali so Središčani res tako nevedni, da bi pred gospodsko suknjo trepetali, kakor kužek pred gospodarjem? In tak mož hoče bojda postati središki župan!? Ne, ne boš, Jaka! Ako morajo vaše muhe in kaprice prenašati ljudje v vaši bližini, Središčani jih ne bodo, to si zapomnite!

Središče. Na letošnjem občnem zboru obrtne zadruge je sprožil g. Zadravec misel, da bi se ustanovila v Središču nekaka zasebna obrtna šola za vajence. Lepa misel! Toda, ko je prišlo do tega, da bi bilo treba seči v žep in kaj žrtvovati, je g. Zadravec zavnil z nosom, z jeznim pogledom ošvrknil navzoče in šola je bila fuč!

Dornova. Kmetijsko bralno društvo v Dornovi priredi svojo običajno veselico s tombolo dne 1. junija, to je na binkoštni ponedeljek, v gostilniških prostorih g. Fr. Herga. Sosedna društva se vabijo na to prireditev. Začetek je ob 4. uri popoldne ter znaša vstopnina 20 v za osebo. Člani društva so vstopnine prosti.

Zavrč niže Ptuja. Shod S. K. Z., ki se je vršil dne 24. t. m., se je jako dobro obnesel. Nad 300 volilcev je z velikim zanimanjem poslušalo izvajanja g. državnega poslanca Brenčiča o delovanju v državnem zboru in raznih novih postavah. Na razna vprašanja, kaj je na primer z regulacijo Drave, kaj storiti proti pančarjem vina, je poslanec takoj odgovoril. Izborna je vodil to lepo zborovanje g. dekan J. Kral.

Šmarje. Celjski liberalci so pobiti, ker je tukajšnja liberalna posojilnica izstopila iz celjske Zadrugne Zveze. Dolgo že mislijo na maščevanje, a na zadnje so modro pogruntali in ustanovili liberalno posojilnico — čujte in strmite! — v Slivnici. Srečni, stokrat srečni Slivničani, da bodo deležni liberalnih dobrot, dobivali ob „suhe“ liberalne Zveze denar morda — vsaj nedavno je tako bilo — po 7%, posojevali revnemu ljudstvu istega po najmanj 8% in pa hvalili modro gospodarstvo liberalcev v Celju. Če pride spet kaka denarna kriza, bo pa čez par let oben neusmiljeno pel.

Sv. Frančišek na Stražah. V nedeljo, dne 10. t. m., je priredilo tukajšnje Katoliško br. in izobraž. društvo dve gledališki predstavi, ki sta se vkljub slabemu vremenu ob obilnem številu občinstva dobro obnesli. Diletanti so rešili svoje vloge v splošno zadovoljnost občinstva. Ker se je vsa prireditev brez dvoma vsakemu dopadla, se ista ponovi na Križevu, to je dne 21. t. m., v ravno isti uri in ob istem sporedu. — Torej ljubitelji poštene in vesele zabave, prihitite!

Skale. Naša posojilnica, koje delovanje se raztega skoro izključno na Skale, je končala peto leto svojega delovanja. Na občnem zboru dne 10. t. m. smo z velikim zadovoljstvom posneli lep napredek našega kmečkega zavoda v kratki dobi petih let. Promet v preteklem letu je znašal nad 177.000 K, število članov znaša 95, bližamo se številki 100, vlagatelj imamo 258, ki so vložili nad 107.000 K. V petem letu obstoja posojilnice smo dosegli 100.000 K hranilnih vlog, kar je zelo častno za našo župnijo. Čistega do-

bička je napravila posojilnica nad 539 K in znaša njen rezervni zaklad že 1.024 K. Posojilnica nima samo dovolj denarja, da more vsem prošnikom za posojila ustreči, ampak je imela še nad 26.000 K odvisnega denarja. Krasni uspehi posojilnice v prvih letih njenega obstoja nam velevajo, da se tudi v bodoče iste vedno oklepamo.

Rečica ob Savinji. Na Križevu, dne 21. t. m., se je ustanovila pri nas podružnica Slovenske Straže. Na ustanovnem shodu je govoril č. g. kaplan Hohnjec o pomenu in dosežanju delovanju Slovenske Straže. Podružnica ima že nad 70 članov.

Rečica. Pretečeno nedeljo je priredilo naše katoliško izobraževalno društvo slavnost, ki se je dobro obnesla. Dvorana g. Josipa Štiglic je bila naravnost prenapolnjena. Navzoče prisrčno pozdravi č. g. kaplan Hohnjec ter obširno govori o pomenu ustoličenja za vse Slovence. Navduševal je tudi navzoče za Slovensko Stražo, ki se je ustanovila že na Križevu za občino Rečica. Igro „Ljudmila“, ki ima mnogo poučnega, šaljivega, pa tudi žalostnega, so naše diletantije izvrstno vpriporile. Kdo bi si mislil, da se znajo tako uglobiti v svoje res težke vloge. Po burnem odobravanju končane predstave se je vršil srečolov, ki je izzval mnogo smeha. Zelo je ugajalo zbranemu občinstvu lepo in ubrano petje. Cela društvena prireditev se je vršila v najlepšem redu in soglasju. Na splošno željo se cela slavnost ponovi v nedeljo, dne 7. junija, ob 3. uri popoldne.

Društvena naznanila.

Hoče. Tukajšnji Slovenci, posebno mladina, se bomo v velikem številu udeležili slavnosti Slovenske Straže v nedeljo, dne 7. junija, v Pobrežju. Pridružite se nam še Slivničani in Framčani! Vi Mariborčani pa glejte, da boste res kaj lepega priredili!

Jarenina. Na mesto nagrobnega venca rajnemu Antonu Šparl so občinski odborniki v Jarenini darovali za Slov. Stražo K 11.40. Živeli! Posnemajte! — Gospa Cvrlak je v ta namen darovala 1 K. Hvala lepa!

St. Peter niže Maribora. V nedeljo, dne 7. junija, gremo vsi na veselico Slovenske Straže v Pobrežje!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Na binkoštni ponedeljek, dne 1. junija, priredi naše bralno društvo gledališko predstavo: „Repoštev, gorski duh, ali pa: vsega je enkrat konec!“ in „Kukavica, modra tica, ali: boj za doto“ s petjem in deklamacijami. K obilni udeležbi vabi odbor.

Dornova. Čebelarška podružnica v Dornovi ima v nedeljo, dne 7. junija, popoldne ob 2. uri, čebelarški shod in predavanje, na katerega se prav uljudno vabijo vsi čebelarji in še tudi tisti, ki se zanimajo za čebelarstvo. Razkazoval in predaval bo g. Jurancič.

St. Janž na Dravskem polju. Naše izobraževalno društvo priredi dne 1. junija, to je na binkoštni ponedeljek, veselico na vrtu g. Sela s sledečim sporedom: 1. Govor g. dr. Hohnjeca. 2. Petje in godba. 3. Srečolov. 4. Prosta zabava. Za slučaj slabega vremena se vrši veselica naslednje nedeljo z istim sporedom. — Vabimo domačine in tudi sosede, da se v obilnem številu veselice udeležijo!

Črna Gora pri Ptuj. Trajen spomin na letošnjo 500letnico romanja h Gorskemu sv. Materi bo Marijina družba za mladence in dekleta. Na binkoštno nedeljo, dne 31. majnika, se bode Marijina družba za našo mladino ustanovila. Na ustanovno slovesnost pride dr. Josip Hohnjec, ki bo imel ob 10. uri cerkveni govor.

Velika Nedelja. Na binkoštni ponedeljek, dne 1. junija, se bo vršil popoldne po večernicah v sobi Bralnega društva dekanijski mladeniški shod. Govoril pride več domačih in tujih govornikov. Vsaka Mladeniška Zveza naj pošlje svoje člane na ta shod. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala. Agitirajte za prav obilno udeležbo! Mladeniči velikonedeljske dekanije, na plan! — Na shodu bo govoril tudi urednik Zebot iz Maribora.

Svetinje pri Ormožu. Tukajšnja Dekliška Zveza bo priredila gledališko igro: „Ljudmila“ na binkoštni ponedeljek, dne 1. junija na vrtu pri g. Kralj v Ivanjkovih, ker zadnjič vsled slabega vremena nismo mogli igrati. Zraven bo tudi nekaj za smeh in deklamacije. Začetek točno ob pol 4. uri popoldne. Po predstavi prosta zabava s šaljivo pošto. Pridite polnoštevilno!

Gornja Radgona. S. K. Z. priredi na binkoštni ponedeljek, dne 1. junija, popoldne po večernicah, v Črešnjecih pri g. Francu Šantl političen shod. Na shodu bo govoril naš deželni in državni poslanec Ivan Roškar in drugi. Somišljeniki, agitirajte za obilno udeležbo! Dobrodošli tudi Slovenci iz Prekmurja.

Mala Nedelja. Čebelarška podružnica naznanja, da ima na binkoštni ponedeljek po rani službi božji v šoli g. Juranciča poučno predavanje o umni čebeloreji; popoldne ob treh pa praktični pouk pri Znidaričevem čebelnjaku v Drakovih.

Veržej. Na binkoštni ponedeljek praznuje tukajšnje „Marijanišče“ praznik Marije Pomočnice. Na predvečer slavnostni koncert in akademija. V ponedeljek slovesno s. opravilo z slavnostnim govorom vlč. g. dekana iz Ljutomer. — Preskrbljeno bo de s spovedniki, da bo vsak lahko prejel sv. zakramente. — Popoldne procesija s kipom Marije Pomočnice. — Vodstvo „Marijanišča“.

Mala Nedelja. Kmetijska podružnica priredi v nedeljo, dne 7. junija, na Moravskem vrhu praktično razkazovanje v vinogradu pod vodstvom enega ali dveh tozadevnih strokovnjakov. Začetek ob treh popoldne s predavanjem na dvorišču gostilne g. Zajdela pri kapeli. Od tam se podajo udeleženci po goricah do vinogradov negovske grajsčine. Pri tem obhodu se bo od strokovnjakov opozarjalo na napake odelovanja, spoznavale raznovrstne trsne bolezni itd. V negovskih goricah bode na prošnjo podružnice grajsčinski oskrbnik razkazal in pojasnil vse posebnosti teh goric.

Slovenjgradec. Kmetijska podružnica slovenjgraška priredi na binkoštno nedeljo, dne 31. majnika, ob pol 3. uri popoldne, v gostilni g. Ferdinanda Kac v Šmartnem pri Slovenjgradcu podučno predavanje o umni svinjereji. Predavat pride naš v obče priljubljeni deželni živinorejski nadzornik g. Martin Jelovšek iz Gradca. Z ozirom na posebno važnost omenjene gospodarske panoge vabijo se prav uljudno vsi člani podružnice, kakor tudi nečlani, da se tega zborovanja zanesljivo in polnoštevilno udeležijo, zlasti pa ne pozabijo na predavanje seboj vzeti oziroma poslati gospodinje in deklet. Gospodarji in gospodinje! Ne zamudite zlatih nauk!

Slovenjgradec. Nameravani shod S. K. Z. na binkoštni ponedeljek v Narodnem domu se preloži na poznejši čas. — Naznanjena je že namreč tombola za občinske uboge pri g. Plesniku.

Pernice. V nedeljo, dne 7. junija, se vrši po sv. opravilu shod S. K. Z. pri županu g. Gosmanu; poročat pride državni in deželni poslanec dr. Karl Verstovšek.

Št. Primož nad Muto. V nedeljo, dne 14. junija, se vrši pri nas shod po sv. opravilu; poročat pride poslanec dr. Karol Verstovšek.

Motnik. Naše Slovensko katoliško izobraževalno društvo uljudno vabi na gledališko predstavo, ki jo priredi v nedeljo, 7.

junija, ob 3. uri popoldne. Na sporedu je: petje, Gregorčičeva deklamacija „Naš narodni dom“ in šaljivo-resna igra A. Medvedova „Prvi april“ v dveh dejanjih. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo novih društvenih knjig, se najuljudneje vabi k najobilnejši udeležbi!

Sv. Jurij ob južni železnici. Katoliško bralno društvo v St. Juriju priredi na binkoštni ponedeljek, popoldne po večernicah v Katoliškem domu veselico z gledališkima igrama: „Svoje glavna Minka“ in „Marijin otrok.“ Vstopnina je za stojišče 40 vin., za ude in za otroke polovica; sedeži 1 K. Ker bo oder deloma prenovljen, se tudi preplačila sprejemajo.

Dobje pri Planini. Pri nas priredi Slovensko katoliško izobraževalno društvo, oziroma Dekliška Zveza na binkoštno nedeljo, dne 31. maja, gledališko igro: „Junaška dekl.“ Na sporedu je tudi tamburanje, govor in deklamacije. K obilni udeležbi vabi uljudno odbor.

Kranjsko.

Otvoritev belokranjske železnice. V ponedeljek, dne 25. t. m., se je slovesno otvorila nova belokranjska železnica, ki veže Novomesto z Karlovcem. Ta-le železnica bi morala biti gotova že leta 1910, meseca oktobra. Toda vzrok je bil, ker so prišle vmes razne madžarske intrige. Madžari bi bili radi železnico ne samo zavlekli, ampak celo preprečili, če bi bilo to le mogoče. Vsa zasluga, da ima lepa Belakrajina danes svojo železnico, da bo Belakrajina zvezana s celim svetom, da se bo Belakrajina zbudila k novemu življenju, gre samo po žrtvovalnemu delu poslancev S. L. S. Slovesne otvoritve te za vse slovenske dežele velepomembne proge so se udeležili: ekscelencija žel. minister baron Zelenka pl. Forster, deželni glavar dr. I. Šusteršič, deželni predsednik baron Schwarz, veliko število poslancev S. L. S. in veliko število še drugih svetnih in cerkvenih dostojanstvenikov. Blagoslov proge in otvoritvenega vlaka je izvršil sam ljubljanski knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič. Na vseh postajah dolenske železnice so prirejeni slavaloki in plapolajo slovenske zastave, množica ljudi v narodnih nošah pozdravlja z duhovščino in župani prihajajoče goste, ljudskošolski otroci s slovenskimi trobojnicami v roki jim mahajo v pozdrav. Zagriženi Kočevarji seveda so morali tudi pokazati svojo ekscelenco. Prišli so na slovensko zemljo, na novo postajo Uršna Sela in držeč v rokah frankfurtarice, kričali svoj tevtovski: Heil! V bodrilem opomin naj bo ta demonstracija Slovincem, da bo tudi ob tej novi železnici treba krepih narodnih straž, ki bodo skrbele, da se tuji živeli na noben način ne zaje v slovensko kranjsko zemljo. — V sredo, dne 27. t. m., se je izročila belokranjska železnica splošnemu prometu. — Navedimo k sklepu še besede ki jih govori „Slovenec“ v uvodnem članku sobotne številke, ko pravi: Belokrajina odpira nove čase tudi v političnem razvoju na jugu. Nova železnica je nov most med nami in hrvatskim ljudstvom. Oživljeni gospodarski in trgovinski stiki nas bodo še bolj zblížali in pripravljali na veliki čas, ki mora enkrat priti in nas zvariti v eno kulturno in politično telo.

Da se dobrote ne smejo vsiljevati

je stara resnica. Toda dobro je, da se ono dobro, kar je velika dobrota za celi svet, vendar pokliče v spomin, vsled česar je tudi treba opozarjati, da so Faysove pristne Sod. mineralne pastilje, vsestransko priporočene od zdravnikov, ono zdravilno sredstvo zoper katar, kašelj, hripavost in druge bolezni v dihalnih organih, ki se je v nebrojnih slučajih izborna obneslo. Škatli- ca stane K 1.25 in se povsod dobi. — — —

Književnost in umetnost

Novi brevir in sicer Pustetov je že izšel v velikosti 18! Vendar za lavantinsko duhovščino bi bilo jako neprimerno, si ga zdaj naročiti. Lavantinski proprij se bode namreč popolnoma izpremenil in je sedaj v Rimu, da ga sv. Stolica potrdi. Res škoda bi bilo, si omissiti zdaj nov brevir s stari proprijem, ki bo postal čez par mesecev popolnoma nerabljev. Denar bi bil naravnost izvržen. Novi brevir se bode mogel naročiti po domačem podjetju, to je po tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Tiskarna naročila že zdaj sprejema, a izvršila jih bode šele tedaj, ko se bo dobil tudi novi proprij.

Obred in molitve pri procesijah s sv. Rešnjim Telesom. Pod tem naslovom je izšla majhna a priročna molitvena knjižica, ki ima namen pospeševati češčenje presv. R. Telesa pri slovesni procesiji na Telovo, ob zeganjih in posebno pri onih obhodih z Najsvetejšim, ki se vrše vsako nedeljo po Telovem do goda sv. Jerneja. Zato podaja kratek pouk o pomenu in namenu teh procesij in obredov ter slovensko besedilo vseh molitev, evangelijske itd., katere takrat molijo ali poje duhovniki. Pridajna je „sv. maša“ in „molitvena ura“, ki je v posameznih molitvah tako razdeljena, da se lahko molijo menaje v dveh zborih, kakor n. pr. molijo duhovniki svoje dnevnice, vigilije itd. Ravno zato se je knjižica že upeljala za skupno molitev ob „Večni molitvi“ in drugih pobožnostih v čast presv. R. Telesu. Izdaja z zlato obrezo je že popolnoma razprodana, z rudečo obrezo pa se knjižica dobi v Cirilovi tiskarni v Mariboru, Koroška cesta šte. 5, za 50 vin. Denar se naj pošlje naprej.

Lilijsko mlečno milo s konjičkom

iz tovarne Bergmanna & Co., v Dečinu ob Labi

je in ostane neprekosljivo v učinku zoper poletne pege in se pri racionalnem negovanju kože ne more pogrešati. To nepobito dokazujejo vsak dan došla priznana pisma. Komad 80 vin. in se dobi v lekarnah, drožerijah in parfumerijah itd. Da si ohranijo dame nežne roke, se je izborna izkazala Bergmanova lilijska krema „Manera“. Dobi se povsod v tubah po 70 vinarjev.

Radi inventure velika prodaja ostankov po globoko znižanih cenah

pri Karolu Vanič Celje Napredni dom

Okrajni zastop v Ormožu.

Štev. 181.

V Ormožu, dne 22. maja 1914.

Razglas.

V soboto, dne 6. junija 1914,

se vrši na ormoškem sejmišču

licenciranje in premiranje bikov za okraj Ormož.

Živinorejci, ki hočejo spuščati svoje bike k tuji živini, jih naj priženejo k temu licenciranju, da dobe dopustnice; kajti spuščati nelicencirane bike tuji živini, je po postavi prepovedano in izvanredno licenciranje se lahko med letom le izjemoma pripusti, ker povzroči isto okraju velike stroške.

Licencirani bodo le biki, ki so stari najmanj 18 mesecev in so zdravi, brez dednih napak ter pravih postav. Pripadati morajo k enemu peterih domačih plemen (murodolskemu, muriškočolskemu, marijadvorskemu, gorskim šarcem in pinegavskemu).

Za središko okrožje bodo licencirani izključno samo pinegavski biki.

Licenco lahko dobe že zdaj tudi biki, ki so stari samo 15 mesecev in so sicer sposobni za plem; spuščati se jih pa sme še le z 18. mesecem.

Za posebno lepo vzrejene bike so določene sledeče premije: državna in prva premija 70 K, deželne 50 K, 40 K in 30 K, okrajne pa znašajo skupaj 400 K.

Premiranega bika mora obdržati lastnik za plem najmanj jedno leto, sicer bo moral vrniti premijo.

Začetek ob 9. uri dop.

Za okrajni odbor v Ormožu vladni komisar:

Dr. Lukas Wolte.

M. Dobrave,
: slikar in pleskar v Celju :
Gosposka ulica št. 5

prevzame vsa dela dekoracijske in pleskarske stroke, katera izvršuje vestno in po najnižjih cenah.

Absolutno pristno vino.

Kmetijsko društvo v Vipavi Kranjska oddaja vsled priporočila knezoškofijskega ordinarijata v Ljubljani pristna bela mašna in namizna vina po zmernih cenah postavljena na postajo Ajdovščina. Kleti nadzoruje vipavski dekan V zalogi je tudi pristni tropinovec. Sprejmejo se zanesljivi zastopniki za razprodajo vina.

Kmetijsko društvo v Vipavi.

A. Wesjak, Maribor
„Pri železnici“

Glavni trg, vogal Stolne ulice

Priporoča svojo ogromno zalogo perilnega, manufakturnega in raznovrstnega konfekcijskega blaga po jako znižanih cenah.

Prva južnoštajerska vinarska zadruga v Celju.

Zadruga ima v zalogi vsakovrstna bela in rdeča zajamčeno pristna južnoštajerska namizna vina najboljše kakovosti po zelo nizkih cenah.

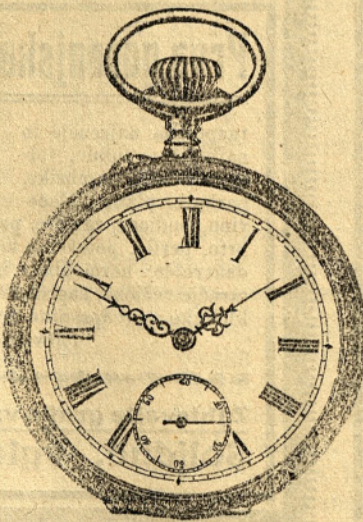
Čisto posebno pa še opozarja na **sortimentna fina vina v buteljkah.**

Zahtevajte cenike! Prepričajte se s poskušnjo! Obiščite naše kleti!

Gostilničarji! Ogibljite se brezvestnih tujih agentov, ogrskih in laških vinotržcev in naročajte vino pri domačem podjetju južnoštajerskih vinogradnikov.

Ure za birmo

V veliki izbiri in po nizkih cenah.

Srebrne ure za fante od 7 K

Srebrne ure damske od 8 K

Srebrne verižice od K 2 40

Sreb. verižice damske K 3 60

Zlate damske ure od 26 K

Za vsako uro se jamči!

Precizijske ure, Schafhausen,
Zenith, Omega, Eterne.

Očala: Za kratkovidne nova,
zboljšana stekla.

Franjo Bureš Maribor

urar, zlatomer in očalar,

Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.

Župnik Kneipp, plemeniti človekoljub

Je spojil svoje ime s Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo, ker je Kathreinerjeva okusna, zdrava in resnično ljudska kavina pijača.

Pozor
ob tej draginji:
že 23 let vedno
enako poceni
ter ni v ceni ni-
koli poskočila!

Kathreinerjev zavoj za 10 vinarjev
da 20 skodelic.

Obleke

za birmance in maturante v vsaki velikosti iz različnega modernega blaga izdeluje točno in solidno po najnižjih cenah

Jakob VEZJAK

kroj. mojster MARIBOR

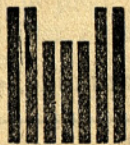
Grajski trg, v gradu

Imam tudi bogato zalogo izgotovljenih oblek.

Trgovina s špecerijo in z deželnimi pridelki : Celje, Narodni dom. Franc Kolenc

Pristno domače deteljno seme vsakovrstna poljska in vrtna semena zanesljive kaljivosti ter vedno sveže špecerijsko blago dobijo po najnižjih cenah v trgovini s špecerijo in deželnimi pridelki na debelo in drobno.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru r. z. z n. z.

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadno po 4 1/2%, proti trimesečni odpovedi po 4 3/4%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo.

Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice (97.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajajo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5 1/4%, na vknjižbo sploh po 5 1/4%, na vknjižbo in poročilo po 5 1/4%, in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le kolke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izvenzmi praznike. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajajo

in prošnje prejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica št. 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Na Najvišje dovolilo Njegovega ces. in kralj. apostolskega Veličanstva

30. c. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta loterija v denariju vsebuje 21.146 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 625.900 kron.

Glavni dobitek znaša:

200.000 kron.

Žrebanje je javno in se vrši na Dunaju dne

2. julija 1914.

Cena srečke 4 krone.

Dobe se srečke v oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtsstrasse 5, v loterijskih kolekturah, v tobačnih trafikah, v davčnih, pošto brzojavnih in železniških uradih, menjalnicah itd. Načrti za kupce srečk brezplačno. — Srečke se depošiljajo poštne prosto.

C. kr. generalno ravnateljstvo za državne loterije
(oddelek za dobrodelne loterije).

CENTRALIN

(Zakonito zajamčeno št. 53644.)

Najboljši, najizdatnejši, tedaj najcenejši prašek za hitro opitanje vseh domačih živali, po katerem živina rada žre.

Vsem poljedelcem in živinorejcem se toplo priporoča. — Paziti je na plombo in varstveno znamko. Z izvrstnim izpričevalom od analitično-kemičnega zavoda c. kr. poljedelske visoke šole, od prof. M. pl. Schmidt-a ter od c. kr. priv. preskuševalnega zavoda za živila društva lekarnarjev na Dunaju IX 2.

EQOLIN LINIMENT (zakonito zajamčeno št. 1678), kot izberno se obneslo in najnovejšo mazilo za konje zoper protin in izpahnenje udov, za okrepčanje udov itd.

SATOL, neprekosljivo in najboljšo mečilo za setve, za varnost vseh setev pred raznovrstnimi snetivostmi, gnilobo, osobito pred živalskimi škodljivci. Bolj priročno, boljše in ceneje kakor bakrena galica in formalin. Patent št. (188007). **Zahtevajte prospekte in ocer-e.** Veliko priporočilnih pisem!

Iščejo se zastopniki. — Ponudbe na glavno zastopstvo (dopisuje se slovensko)

Centralin-tovarne Angeljeve lekarne Novi Jičín (Neutitschein) Moravsko.

Generalno zastopstvo za Juž. Avstrijo Fr. Krepek, Maribor.

Naznanilo preselitve.

Uljudno naznanjam, da se je glavno poverjenstvo »Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani« preselilo v Celje in se naša pisarna nahaja od 27. maja 1914 istotam na Glavnem trgu št. 10. Prosim vse, ki se želijo proti ognju zavarovati pri naši edini slovenski krščanski zavarovalnici, naj naslovijo pisma: Celje, Glavni trg 10. Obenem se zahvaljujem vsem, ki so me v Mariboru podpirali pri mojem delovanju ter jih prosim, da mi ostanejo tudi v Celju zvesti sotrudniki.

Celje, dne 27. maja 1914.

Fran Pograjc,

Glavni poverjenik „Vzaj. zavarovalnice“.

Valeneca sprejme trgovina z mešanim blagom. Kje, pove upravništvo lista.

Učenca poštenih starišev sprejme pri popolni oskrbi svečar in medicar Franjo Duchek, Viktringhofova ulica. 531

Na prodaj je nova enonadstropna hiša z gospodaskim poslopjem, kovačnico, vinsko kletjo in lepim vrtom. Lega hiše je krasna in samo četrt ure od farne cerkve oddaljena. Pripravna za penzioniste, obrtnike in trgovce. Cena izvanredno nizka. Odda se tudi pod ugodnimi pogoji v najem. Natančna pojasnila daje Kmečka posojilnica v Sv. Križu pri Kostanjevici. 534

Kdor hoče dobro koso

naj naroči hitro pri J. Donosa, Ljutomer. Jamčim za vsaki komad Cena 2 K. — Pri naročilu 10 kom. 1 kom. in 10 kamnov zastoj. 523

Pisalne potrebščine

kupite najugodnejše ceno in dobro v veletrgovini s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami

Goričar & Leskovšek Celje

!! Zahtevajte brezplačno prvi ilustrovani cenik !!

 Knjigarna, umetnine in muzikalije

Turške srečke!

6 žrebanj vsako leto. — Glavni dobitki v zlatih frankih: 400.000, 400.000, 400.000, 200.000, 200.000, 200.000.

 Vsaka srečka mora zadeti!

Pozor!

Prihodnje žrebanje:

1. junija.

Mesečni obrok 6 kron.

Pojasnila daje in naročila sprejema za „Slovensko Stražo“ **Valentin Urbančič, Ljubljana 4.**

Prva gorenjska razpošiljalna Iv. Savnik Kranj 166

razpošilja najceneje in najboljše: sukno, volneno blago, kambrike, parbate, platno, hlače, vino, podloge, zastore, preproge, linolej, odeje, prte, perilo, potovalne kovčke, ročne torbice, denarnice, harmonike, igrače, papir, britve, otroške vozičke, nagrobne vence, čevlje, obleke, klobuke, predpasnike in srajce iz lastne izdelovalnice itd.

Samo 10 K

stane 4 in pol metra volnenega blaga za eno fino žensko obleko, poljubne barve, 1 zelo fini robec za na glavo, 3 lepi žepni robci iz šifona, 2 para močnih ženskih nogavic, 1 svilnat pas in še več drugih različnih stvari za povrh.

Ista množina še boljše vrste 15 K

Ista množina najboljše vrste 20 K.

Zahtevajte gratis vzorce za ženske in moške obleke!

Solidno, vgladno domače podjetje!

meseca avgusta izide bogato ilustrovani cenik.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranilne vloge po

4 1/2 %

od dneva vloga do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojilo

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

- Posojilnica daje tudi domače hranilnike. -

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.

Denarni zavod spodnještaj. trgovstva in obrtništva — Trgovsko-obrtna kreditna zadruga v Celju

sprejema vloge na knjižice od vsakega in jih obrestuje po

4 1/2 %

otvarja tekoče račune, eskomptuje menice in knjižne terjatve, prevzema zaveze, oskrbuje inkaso in objavlja sploh vse ji zaupane denarne posle po najkulantnejših pogojih